ఓం

అచలర్షి నిజగురు పేనమః

ద్వయదోషరహిత పరమతత్వము, వేదవేదాంత సారతీతము, సకలసు
జన మనోరంజిత విలాసము, జననమరణ ప్రవాహమును సులభోపాయముగ
దాటించదగిన ఆగమనిగమోప నిషత్సాగర మథితార్థంబైన యీ

శుద్ధనిర్గుణ పరతత్వ బోధామృత

కందార్థ దర్వ్యాలు

ద్వయదోష రహిత

అచలతత్వ కందములు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చేరిన మెదకుజిల్లా గజవెల్లి తాలూకలో రామ
సాగరమను గ్రామంబున విశ్వకర్మ వంశ సనాతన గోత్రోద్భవుండైన

నిజానంద పోలోజు వీరయావారి రాజయోగిగారిచే

రచియింపబడి

సకల నిగమాగ మాంతరహస్యసార విదులగు

అచలఋషి శ్రీ దయానంద

పొన్నాల రాజయోగిగారిచే

సవరింపబడి

యేతత్పీఠ సాంప్రదాయకులగు భక్తమండలివారి
ప్రేరేపణచే

రెండవకూర్పు ౧౦౦౦ ప్రతులు

సికింద్రాబాద్

శ్రీ దత్త ముద్రాక్షరశాలయందు, ముద్రింపబడియె.

 1958 వెల: 1-4-0

అచల పరిపూర్ణబోధ సిద్ధాంతగురుపీఠ

సాంప్రదాయక గ్రంథముల వివరము.

శ్రీశివరామదీక్షితీయము. చలాచల వాక్యములు సదృష్టాంతములు.	మొదటి భాగము	2—8—0
శ్రీశివరామదీక్షితీయము ద్వాదశీ భావము.	రెండవ భాగము	2—8—0
బృహద్వాశిష్టము షోడశిభావము స్వప్న దృష్టాంతములు.	మూడవ భాగము	4—0—0
బృహద్వాశిష్టము అచలబోధ ద్రాష్టాంతములు.	నాల్గవ భాగము	3—0—0
అచలపరిపూర్ణ రాజయోగీయము నిజప్రబోధ విధానము.		8—0—0
రాజయోగీయ పరిపూర్ణ రాజయోగములు.		3—0—0
ప్రబోధ చూడామణియను శక్తిద్వయ నిరాసకంబైన శుద్ధనిర్గుణ తత్వ కందార్థదర్వులు, కందపద్యములు.		5—0—0
పరిపూర్ణబోధ సిద్ధాంత శిరోమణి.		4—0—0
పరతత్వసుధాబ్ధి చంద్రోదయమను అచలబోధ శిఖామణి పూర్వోత్తర భాగములు.		3—0—0
సత్యవేదాంత సిద్ధాంత సారసంగ్రహం బసవశతకం.		1—8—0
వేంకటేశ్వరావధూత వాక్యత్రియము పరిపూర్ణబోధామృతమను మహాఅద్వైత సిద్ధాంత పరతత్వ కందార్థములు.		3—0—0
సద్గురుభక్త శతకము సాంఖ్యతత్వములు		1—4—0
శుద్ధనిర్గుణ పరతత్వ బోధామృత కందార్థ దర్వులు కందపద్యములు.		1—4—0
సుజ్ఞానదీపమను గురుగీత తాత్పర్య సహితము.		1—8—0
భూమానంద వాక్యత్రియము.		1—8—0
భద్రాద్రిరామశతకము విశేషార్థ సహితము.		1—8—0
భక్తజనముక్తావళి అను సద్గురు సంకీర్తనలు.		1—0—0
శ్రీశివరామదీక్షిత గురుపీఠ అనుష్టానవిధి.		1—4—0
పరిపూర్ణసిద్ధాంత ప్రకాశిక.		0—8—0
శ్రీశివరామదీక్షిత గురుపీఠ రాజయోగాశ్రమ నియమావళి.		0—8—0
సద్గురు బోధామృతము.		1—0—0
అభినవ దీక్షితీయము.		3—0—0

ఈ గ్రంథములు వలయువారు:—

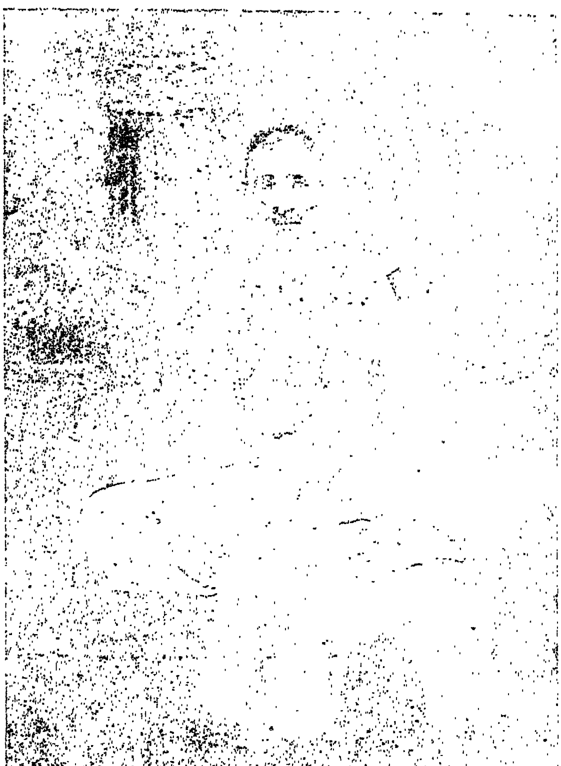
పొన్నాల రాజయోగి అచల గురుపీఠము

నెం॥ 2362, కంజరిగూడెం, రాజయోగాశ్రమము, సికింద్రాబాదు. అని వ్రాయవలయును.

శ్రీమద్

శివరామద్విశతి ఆవల[illegible]

గ్రంథకర్త

శ్రీ [illegible]

పోలోజు పీరయాచారి రాజయోగి

శ్రీ సద్గురుభ్యోనమః

అవతారిక

సజ్జనులారా !

పరిపూర్ణ అచలబోధ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులగు శ్రీమద్రామడుగు శివరామదీక్షితులవారు జననమరణ భ్రాంతిసులభముగా దొలగుటకొరకై సాందీపవాక్యములును, దీక్షితీయమును, బృహద్వాశిష్ఠమును యీమూడు పీఠగ్రంథములుగ రచియించిరి.

శ్రీమద్భాగవత కృష్ణయ్యగారు యీ పీఠగ్రంథములయొక్క భావార్థమును ముముక్షువులకు సులభముగా దెలియునటుల శక్తిద్వయ నిరాసకందైన శుద్ధనిర్గుణతత్వ కంధార్థదర్పణ కందపద్యములను రచియించిరి.

ఈ గురుపీఠ గ్రంథములయొక్క అభిప్రాయమును భక్తజనులకు స్వానుభవపర మగునటుల మహాఅద్వైత సిద్ధాంత పరమతత్వకందార్థములు వస్తుప భక్తిశతకము సాంఖ్యతత్వము శ్రీసచ్చిదానంద వెంకటేశ్వరవధూతస్వాములవారు రచియించిరి.

సకల మతములవారలు మోక్షభ్రాంతిని వదలి సంశయరహితులై పరిపూర్ణబోధవశి కృతార్థులగుటకొరకు శ్రీభూమానందమందిప్పలి హనుమంత రాయయోగిగారు భూమానంద వాక్యత్రియమను సందేహ విపర్యాసన్యాసము పరతత్వప్రకాశిక కందార్థములు భ్రాంతిరహిత తత్వములు రచియించిరి.

ఇట్టి గ్రంథములలో పునరావృత్తి భ్రమరహిత పరచబడిన అచలబోధ భ్రాంతి రహిత సాంప్రదాయక నిజగురుస్వాములకు చతుర్విధ శుశ్రూషలుచేసి సంపూర్ణముగ అచలబోధ నుపదేశముబొంది తిరిగి వకరికి పునరావృత్తి భ్రాంతిపుట్టకుండ నుపదేశ ముజేయడమునకు అధికారము చాలనిదె తమతమ వూహాపోహలచేత కందార్థముల అర్థమును గహించి తమ కపటనాటక ప్రసంగమునకు తగినన్ని శ్లోకములు, పద్యములు పాఠముచేసి మేమే భ్రాంతిరహిత నిజగురు సాంప్రదాయకులమని తినరాని పదార్థములుదినుచు చేయరానిపనులు చేయుచు సంశయ రహితులమని అనేకులనునమ్మించి తాచెడ్డదేగాక తన నాశ్రయించినవారలను జెరుపుచు విద్వాంసులమని జ్ఞానులమని యింటింట బొగడుకొనుచున్నారు. వారట్లుచెడకుండ ముముక్షువులకు సులభోపాయముగ బోధపడుటకై నతిచులకన పదములతో గురువాజ్ఞప్రకారము నాచే రచియింపబడిన శుద్ధనిర్గుణ పరతత్వ బోధామృత కందార్థదర్పణ ద్వయాత్మదోషరహిత అచలతత్వ కందములు, అచల పరిపూర్ణ నిజగురుస్వాములచే వినికని భక్తితో శ్రవణము జేస్తుయుండిన జననమరణ భ్రాంతిరహితులై మోదమున బొద్దుగడుపుము కృతార్థులగుదురు యిందుకు సందేహములేదు.

శ్రీశివరాదీక్షిత గురుపీఠ అనుష్ఠానవిధి

గురుపరంపరధ్యానం

ఓంనమో బ్రహ్మాదిభ్యో బ్రహ్మవిద్యా సాంప్రదాయ కర్తృభ్యో వంశఋషిభ్యో మహద్భ్యో నమోగురుభ్యః సర్వోపప్లవ రహిత ప్రజ్ఞానఘనప్రత్యగర్థో బ్రహ్మైవాహమస్మి అహంపదారరహితః.

శ్లో॥ శ్రీ బ్రహ్మవిద్యా గురువిష్ణుసూర్యం । శ్రీయజ్ఞవల్క్యం జనకంశుకంచ
సాందీపమీశం కృష్ణంచఅర్జునం । వందేగురున్మే గురుపాదుకాంతం॥

శ్లో॥ శ్రీధరస్వామినంనిత్యం । బోధకారణమవ్యయం
భావతీతమహంవందే । సుఖజ్ఞానైకనిర్మలం॥

శ్లో॥ వందారుజనమందారం । వందేహంతన్నిరంతరం
రామద్గువంశజంశుద్ధం । శివరామాఖ్యదీక్షితం॥

శ్లో॥ కామాదిరిపుహంతారం । కరుణ్యామృతసాగరం
కంబాలూర్యప్పరావాభి । దానంవందేద్యమద్గురుం॥

శ్లో॥ శ్రీమత్పరశురామాన్వ । యాబ్ధిచంద్రమనోరమం
నిత్యానందమహంవందే । సీతారామగురుంపరం॥

శ్లో॥ శ్రీమత్కారుణికంమహాగుణనిధిం । పూర్ణప్రభాభాసురం
నిర్ద్వంద్వంనిరపేక్షకామమమలం । నిస్సంగమాద్యంవిభుం
నిత్యానందమయంనిరిహమతులం । నిర్ముక్తకర్మాధికం
శ్రీకృష్ణాఖ్య గురుంభజేహమనిశం । శ్రీచిత్తసంతోషణం॥

శ్లో॥ నిత్యంసాంద్రకృపారసంవిదితభా । వాభావమత్యున్నతం
ద్వంద్వాతీతమమత్పరంపరమక । ల్యాణాత్మతత్వంవిదుం
బ్రహ్మానందమయంసుబోధనిలయం । స్వానందభావంసదా
శ్రీమద్భాగవతాన్వయాబ్దివిలసత్ । శ్రీకృష్ణచంద్రంభజే॥

శ్లో॥ శ్రీవత్సగోత్రకలశాంబుధి పూర్ణచంద్రం । శ్రీకృష్ణపాదకమలామృత ।
పానభృంగం । శ్రీఫీలుఖానవంశాంబుధి రేవజాతం ।శ్రీలక్ష్మణార్యమనసా।
స్వగురుంభజామి॥

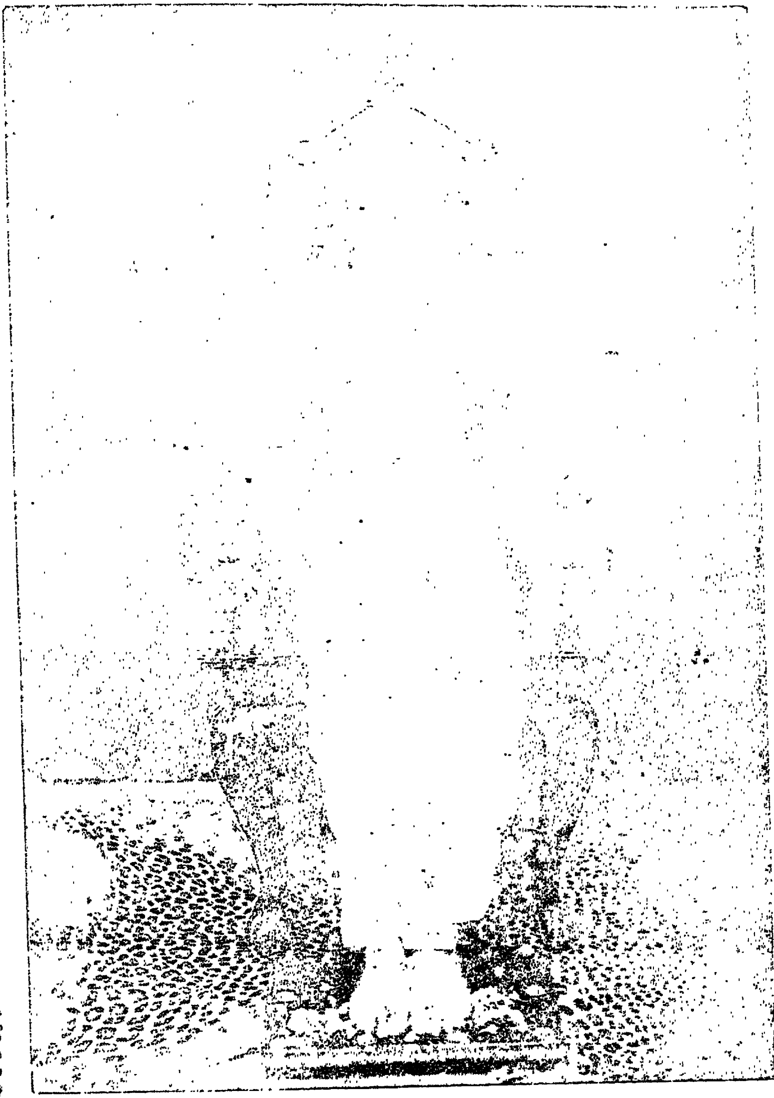
శ్లో॥ అచలపరిపూర్ణ కేవలాత్మసస్వరూపకం। ఫీలుఖానలక్ష్మణప్రభు దేశికేంద్రకారణం।
బృహద్వశిష్ఠసద్విచారసాధుమార్గవర్తనం । సచ్చిదానందవేంకటేశ।సద్గురుంభజే॥

శ్లో॥ వెంకటేశ్వరపాదార । విందామృతరసాయనం
పిపన్మత్తమనోభృంగం । హనుమంతంగురుంభజే॥

శ్లో॥ వేదశాస్త్రవిధిఖ్యాతం । పూర్ణబోధోపదేశికం
సుగుణాకరందయానందం । రాజయార్యగురుంభజే॥

శ్లో॥ అస్మద్గురుసమారంభాం ॥ కృష్ణసాందీపమధ్యమాం
శ్రీమహావిష్ణుపర్యంతాం ॥ వందేగురుపరంపరాం॥

శ్రీ[illegible]

అనువాదము

శ్రీ[illegible]

[illegible]

శ్రీ [illegible]

శ్రీ [illegible]

శుద్ధనిర్గుణ పరతత్త్వ బోధామృత

[illegible]

---

౧ [illegible]

౧ కం॥ నయలారమన [illegible]
నరిపడెనపూర్తివినుచిక । [illegible]
ట్రీతె । నాలించరయ్యా । [illegible]
నేమీకెరగిస్తి॥ మిత్రో॥ [illegible]
నెరిగితిదిలక్షణముతోమీ [illegible]
నాలించరయ్యా । ౧॥

౨ కం॥ ఎక్కువసాధనములపై [illegible]
యిక్కడికిభ్రాంతిదీరిన । చక్కని [illegible]
మూమా । చార్యచరణముకూ [illegible]
గెరుకసైనేనిట్లుదయించి । వాక్కు [illegible]
చిక్కుబోధలనన్నిమారున । జెక్కులేశం [illegible]
చార్యుచరణముకూ ।౨॥

౩ కం॥ మొదలుఓంకారపీఠము [illegible]
యిదివిధుడు భాస్కరుండును । విదితం [illegible]
వారిచె జనకు దెరిగె యీబోధ । ముదముతో శ్రీ [illegible]
తర్వాత । నరయా శ్రీకృష్ణుండు [illegible]
మల్లె । బుధుడు రామనందస్వామి । బోధజ్ఞానేశ్వ [illegible]
వారిచెజనకుదెరిగె యీబోధ ॥౩॥

౪ కం॥ జ్ఞానేశ్వరులతోదెలిపెను । [illegible]
వేగ । యీనిజబోధమువారల । తోవిగ [illegible]
దెలియుసిష్టులెవరనగా । గానఅంటిక [illegible]
జూడువేమనార్యు । పూనికతో శ్రీ వేమనార్యుల । [illegible]
దీనిమర్మంబరయుటకుయీ । మానవు [illegible]
దెలియుసిష్టులెవరనగా ॥౪॥

౫ కం॥ వినుడితిరువెంకటార్యుల । [illegible]
ఘనుడు శ్రీధరులస్వామి । యనువారిచెదెలిపెవ [illegible]

ఘనులూ॥ శ్రీమించునప్పయ్య శిష్యుడై నపరుడు । రామసీతారామ । స్వామికిభక్తుండు । యామహాభాగవతకృష్ణ । యార్యులకుప్రియశిష్యపరం । ధాముడౌఫీల్ఖానలక్ష్మణస్వామి పారంపరులుఽవ । రామదీక్షితులూ । వారికిశిష్యులై నట్టిఘనులూ ॥౫॥

౬ కం॥ ఆలక్ష్మణార్యకరుణకృ । పొలుదుపగడాల వెంకటాచార్యులకు । పాలిటిభక్తుండై న దయాలుడు । హనుమంతయోగి ।యార్యులకిగనూ శిష్యుఁడౌద । యానందుడగునూ । వాలాయముగను పొన్నాలరాజయార్య । మేలై నభక్తుండు । యీ వీరాచార్యులు । చాలగనుశోధించిగ్రంధము । సదమలంబుగ వ్రాయబూనెను । శీలులై యెవరెరిగియున్నను । జననమరణములేదుభూమ । యార్యులకిగనూ । శిష్యుండౌ దయానందుడౌనూ ॥౬॥

౭ కం॥ తెలుగునగలవీపద్యం । బులగనినరయకనుదూర । మునుజేయకుడీ కలనై నయాంధ్రసంస్కృత । ములజదివినవాడగాను । ముట్టిచూడండీ । తప్పులు వదిలిపెట్టిచవవండీ । అలఛందస్సును కావ్యములుజూడక నేపద్య ॥ ములజెప్పితిని తప్పొప్పులుదిద్దెరనియిట్లు । పలికితినిమాగురునికృపచే । ఇలనుచెరుకుకువంకయుండిన దొలగిపోవునెదానిరుచి । కరమపుదెపానముజేసినట్టు॥ ముట్టిచూడండీ । తప్పులువదిలి పెట్టిచదువండీ ॥౭॥

౮ కం॥ తప్పొప్పులులేకుండగ । జెప్పుటనాతరమెకృతిని । జెప్పితివినిమా యప్పలుగనిమీరిందులో । తప్పొప్పులుదిద్దుటకునూ । దయజేయవలెనూ । వేడితిని మీదయకుపాత్రుడనూ । గొప్పవాడనుగాను జెప్పితిమీసుతుని । తప్పుమన్ననజేయ తమరేకనితరూలు । వొప్పజాలరులోకముల మీకెప్పటికిదెలసున్నసంగతె । జెప్ప నెంతటివాడమీమది । కొప్పెనవినిచదివిచెప్ప॥ దయజేయవలెనూ వేడితినీ మీదయకు పాత్రుడనూ ॥౮॥

౯ కం॥ యింపైనపద్యములుగని । సొంపుగవిననేర్చువారె । సురటీలనుచున్ ॥ పెంపుగజేతురుగనిభమ । కుంపటిలోనుండునట్టి । గుణహీనులెవరూ । దెలియరు దీనిగనుగొన్నవారు । సొంపైనదర్పనపెంపేమిఅంధూన । కింపౌనెనతిచక్కనిరూపు షండుడు । దింపజాలడుయవ్వనమువర్ణింపనేర్చునె పురుషుడై తెను । కంపమును వదిలించుటకునివి । కెంపులనితలపోయనట్టి॥ గుణహీనులెవరూ । దెలియరుదీనిగను గొన్నవారు ॥౯॥

౧౦ కం॥ వినరయ్యచదువరులునా । మనవిదెనాపాలిగురుని । మన్ననకృపచే వినజెప్పితినీబోధను । విననితరులుగోరియున్న । వినగూడదనుచూ । కపటాత్ముడు వినమనసూవిరచూ । తనగౌరతనుజేయరనెటివానికియిట్టి । ఘనబోధమర్మంబుగనునె పతివ్రతధర్మ । మునువహించనిసతికిమెప్పుగవినుమనుచు పతిభక్తిదెలిపిన । వినదు గదఅటువలెజనుడు । వేడుకతొఘనులేర్పరింపా॥ వినగూడదనుచూ । కపటాత్ముండు । వినమనసూవిరచూ ॥౧౦॥

౧౧ కం॥ మీరీగ్రంధముపూర్తివి । చారించియముఖ్యమైన । సారాంశంబున్। గోరివినదగునుయితరము । దూరంబుగజేయుమనుచు దోచిచెప్పితిగా । దృష్టాంతములు దోచినట్టులగా ॥ యేరీతికలహంసనీరంబువిడనాడి । క్షీరామ్ముగోలీన । తీరుసజ్జనులకై। దూరరీగ్రంథంబునందలి । సారమెల్లవిచారులై కను । వారికెతగుగానిభ్రిమగల । వారలకు సమ్మతముగాదు॥ దోచిజెప్పితిగా । దృష్టాంతములు । తోచిజెప్పితిగా॥౧౧॥

౧౨కం॥ కథయక్షగాననాటక। కృతిగాదిదిజూడరమ్యకానవెళ్లయికన్ । క్షితియందుజననమరణము । వ్యథదీరుటకయ్యెనిట్లూ । విరచించినానూ । సుజనులుదీన్ని గనిచదువావలెనూ । శృతిస్మృతివుపనిశక్యతియర్థమెల్లన । మ్మతితోడదెలిసిజెప్పితినినావలనున్న । దితరమెమియులేనిపూర్వ । స్థితినెరుగలేనెరుకకిదిన । మ్మతముగామద్ధర్మమని మీ । మతినెరుంగుడీలేనికలలో॥విరచించినానూ । సుజనులుదీన్నిగనిచదువవలెనూ ॥౧౨॥

౧౩ కం॥ గురుశిష్యులకతిసమయము । జనుపుటకొరకయిమధుర సంభాషణలన్ । జరిపించినట్లుయీకృతి । మరియాదాలువినుడివిహిత । మార్గంబులానూ। దృంచిరియితర । మార్గంబులానూ । ధరణిలోపలవీరుమరలజన్మించాని । తరుగువిరుగులు లేనితత్వవి । చారణమరయుచునుప్రజ్ఞాన । మనులేనెరుకమర్మంబిట్టిదని । గుర్తెరుగు యెరుకనుమానుటానకు । పరమరాశ్యములైనవిహితా ॥ మార్గంబులానూ । దృంచిరియితరమార్గంబులానూ ॥౧౩॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచితద్వయాత్మ
దోషరహిత పరమతత్వసభావిజ్ఞాపనన్నామ
ప్రథమోధ్యాయః

---

౨ గురుశిష్యాన్యోన్యదర్శనం. ౧౩

౧౪ కం॥ ఇలయందునగలసాధన । ములనెన్నియొనలిపిమోక్షమునుగానకయున్ । వెలలేనిభ్రాంతిలోబడి । వలపించుచునుండెనొక్క । విజ్ఞాననరుడూ । వికసితబుద్ధిప్రజ్ఞానపరుడూ । ఫలమేమిసంసార । వలలోనబడివెర్రివలెనాయనామిగుల । తెలివిజూడగదీప । మెలుగుచేతిడినూతిలోబడువిధమునాగతిజూడముందర । గలిగియున్న దిమరణమెట్టుల । గెలతుననియోచింపుచుండె॥ విజ్ఞాననరుడూ । వికసితబుద్ధిప్రజ్ఞానపరుడూ ॥౧॥

౧౫ కం॥ ఏరీతిగగురుమూర్తిని । జేరుదుననితపమొనర్చి । చింతిల్లగతాక్కరుణ్యమైనదయగల । వీరుండగుగురునిగాంచి । వెధదీర్పుమనుచూ । చంచలమొందెమదిదెల్పుమనుచూ । సారెసారెకుగురునికోరిభజింపూచు । సారాములేనిసంసారవిభ్రమయందు । జేరిదుఃఖములనుభవింపుచ నేరనైతినిమీచరణపం । కేరుహంబులువిడవనని

వేమారువందనములనుజేసీ ॥ వెధదీర్పుమనుచూ । చంచలమొందె । మదిదెల్పూ
మనుచూ ॥౨॥

౧౬ కం॥ చరణంబులపైవ్రాలిన । నరుగనిచిరునగవునవ్వినంతనెమరలన్ ।
కరములలేవగనెత్తియు । శిరమునహస్తంబునుంచి । చింతిల్లకురా । యీమాటనిశ్చ
యమానుకోరా । భ్రాంతిపెనిటురానుపనియేమికలిగెనో । సంతోషమునదెలుపు చింత
లెందుకుయింక । రంతుజేయకుసీకుయేథావంతమున్ననుదీర్తుసంశయ । మెంతమాత్ర
మునుంచకికరవ్వంతలోపలితనువుకొరకై॥ చింతిల్లకురా । యీమాటనిశ్చయమా
నుకోరా ॥౩॥

౧౭ కం॥ యీత్రోవనెవరుజూపిరి । యేతీరునపత్తివిటకునిదిసోద్యంబౌ । యా
తోవ్రివలన్నివిడిచియు । యీత్రోవకురానుబుద్ధి । నెట్లుగలిగెనురా । సత్పురుషూలునె
వరుజూపిరిరా । భూతిసంధానీత । భోగసంకల్పాముసేతీరుదప్పించి । నిటకుపెంచే
స్త్రీవో॥ నీతలపుయేమున్నదాచక । నీస్థలంబునదెలియజలుకుమి । భీతహాముపడబోకునీ
నాభెదమునువిడనాడుబుద్ధి ॥ నెట్లుగలిగెనురా । సత్పురుషూనువెవరుజూపిరిరా ॥౪॥

౧౮ కం॥ నేనెవ్వడయీజన్మం । బేనెత్తుటకారణంబిదేమిటనుండి । నేనరిగెద
మరినెచటికొ । నేనెట్లులకల్పనైతినేనుదీన్నెరుగా । లేకనుమీసన్నిధిజేరితినిగా । యోని
ర్మలాకారయీనారజన్మము । రానుకారణమేమిరాజీవనయనయీ । మేనుసంబంధంబు
తోమునులేనియీవిశ్వంబునాకును । పూనికతొనైకప్రభెదము । తోనుదోచుచునుండు
టెమో॥ నేనుదీన్నెరుగాలేకనుమీసన్నిధిజేరితినిగా ॥౫॥

౧౯ కం॥ తనుమనధనములమీదను । వినయంబుగునాసలన్నివిడచినగనినీ ।
కునులెస్సగవినుపించెద । ఘనమగునిజబోధదీన్ని । ఘనులెరగినారూ । విక్షేపాముగని
రోసినారూ । వినునీవెరుగుదువెట్లొ । వినుపించెదనుబోధ । వినినమీదటనీనాపనిదీరు
యెరుకాను । గనిభ్రమించుటదగదుకుచ్చిత । జనులకిదినేర్పరచరాదని । యనుచుపెద్ద
లుచాటుచున్నరు । నరయుమాసాందీపకృష్ణ॥ ఘనులెరగినారూ । విక్షేపాముగని
రోసినారూ ॥౬॥

౨౦ కం॥ జననమరణప్రవాహము । లణచెటిసబోధలెస్సయతుకగదయచె
వినుపింపుమిపుడుమొక్కెద । తనుమనధనములనుమీకు । దారబోసెదనూ । వ్యాసట
లన్ని దీరజేయిగనూ । తనయుండుక్షుద్బాధయనియడుగకున్నాను । జననిరమ్మనిపిలచి
తినుమనదెబలిమీగ । కనికరంబువహింపుడికనేవినకయున్ననుకొట్టితిట్టుచు । ననుపవి
త్రునిజేయుడిక । అనుదినముమీకర్పించితనువూ । దారబోసెదనూ । వ్యాసటలన్నిదీర
జేయిగనూ ॥౭॥

౨౧ కం॥ తుమ్మెదకీటకమునుగని । నెమ్మనముప్పొంగదెచ్చినటువలెతనరూ ।
పమ్మునుజేయుటకొరకై । ఝుమ్మనినారవములేపి । జేసేనాలేదా । మునుపటిరూపు
మాసేనాలేదా । రమ్మునీమదిసంశ యమ్ముదూరముజేస్తె । సుమ్మిబోధనుదీను కొమ్మి।

లెస్సగనిత్తు । నమ్మికతొజనకులనుజేగిన । యరమరలులేకుండశ్రీశుక । సమ్మతంబై తనకుతానె । చాలుచాలనెటట్లుబోధ॥ జేసేనాలేదా । మునుపటిరూపు మాసేనాలేదా ॥౮॥

౨౨ కం॥ నీనోటనీకునీవే । మానితముగనింతకన్న మరిలేదనుచున్ । నీనోట యనగజేసెద । నీనాభేదంబులన్ని । నిగగట్టిపెట్టూ । సంశయబుద్ధి నిగవదలిపెట్టూ । మానూమియీలోక మానాభిమానములు । లేని మాగురుబోధ నీకు సరిపడితేనె । పూను నీమనసొప్పదేనియు । బొమ్మినీయిష్టానుసారము । గానినేనేమనిన నీమది గలుగుగద సందేహమైతె॥ నిగగట్టిపెట్టూ । సంశయబుద్ధి నిగవదలిపెట్టూ ॥౯॥

౨౩ కం॥ స్థిరమైనదొకటివినుమా । పరిపూర్ణమువానిలోన బద్ధప్రయెసకన్ । నెరిగించియెరుక భ్రాంతిని । సరగునవిడిపింతు వెనుక । సరెనాయీమాటా । సత్యము దీని సరిదిలేదెచటా । ధరలోన నీవింత పరకెన్నిసాధనలు । తరియించితివొపాటి దలు పకుండగజేసి । నిరతముగనీకీవలావల । నెరుకలేనటువంటిబయలును । నెరుకజేసియు సంశయపుకల । నెరుకమెల్కొనిసట్లుజేతూ ॥ సరెనాయీమాటా । సత్యముదీని సరిది లేదెచటా ॥౧౦॥

౨౪ కం॥ మీరాజ్ఞయిచ్చినట్టుల । వేరేమియులేనిబోధ నెరిగించుచిమీ । రేరీతి నడువుమన్నను । నారీతిగనడచెవాడ । నయ్యాయెక్కెదనూ । అనుమానము జెయ్య కిక్కడనూ । మీ రంతవారని జేరిసుజనులంతా । ధీపరై పరీక్షాతివారుజేయగనమ్మి కోరిమీచరణములసన్నిధి జేరితినికడ తేర్చుటకుమీ । భారమేయనినమ్మితిని సం । సార వారధిదాటజేయు॥ మయ్యాయెక్కెదనూ । అనుమానాము జెయ్యకిక్కడనూ ॥౧౧॥

౨౫ కం॥ వున్నదొకటంటిరేదది । యున్నదిపరిపూర్ణమగుసు పూహతనువునే । నన్నదదియెవరులేనిదె । యన్నదిలేదనుకొనుమ్మి । అనిమిషమైనా । లేనంటిని వర యూమూపైనా । నున్న నేనేగామీ దున్నదేమదిబయలు । నున్నట్లేనుండుతా నున్నదెలి యుటనెపరు । సున్నయైపోతెరుకమాటలు యన్నిదీరెనుసరెసరెసీ । వున్నవుళ్లకైతి వావల నున్నదననాకెట్లుగుర్తు॥ అనిమిషమైనా । లేనంటిని వరయూమూపైనా ॥౧౨॥

౨౬ కం॥ గురువరమీదుమహాత్యం । బరయగనేనంతవాడ సద్భుతచరితా । శరణాగతులగుదాసుల । కెరగించుటెగొప్ప బిరుదు । నెరగించరయ్యా కోరినకోర్కె నెరవేర్చరయ్యా । కరమొప్ప నీమృదు కరమైనవాక్కుల । గురిపింపు నామనసు గుదిరె మీచరణాలు । శిరసుపైధరియించుమొదలే పరమపరిపూర్ణంబు దెలిపియు యెరుకమర్మ ము దెలపికొనకీ । యెరుకదీసెదరంటిరట్లే॥ నెరగించరయ్యా । కోరినకొర్కె నెరవేర్చ రయ్యా ॥౧౩॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
గురుశిష్యాన్యోన్య దర్శనన్నామ ద్వితీయోధ్యాయః

౩ అచల లక్షణము. ౯

౨౮ కం॥ నీకిపుడు జెప్పెదనుచ । దేకనుమిగబట్టబయలు నేకంబగుచున్ । లోకాలోకములెరుగక । ప్రాకటముగనిండియుండె । పాటించవోయీ । పరిపూర్ణాము సాటిలేదోయీ । యేకాంతముగాని నేననిపించుకోక । సాకారనగుణావి వేకంబులును లేక జోకతో పరిపూర్ణమునకే జోలిబట్టమచూడునిరతము । రాకపోకడ లేకనున్నది । నీకు నీవె తెలుసుకోని । పాటించవోయీ । పరిపూర్ణాము సాటిలేదోయీ ॥౧॥

౨౯ కం॥ పరిపూర్ణము నిలుపచలము । గుహగుహ్యమతీత పరమగోప్యమనంతం । పరమపదమమృతభూమన । నిరహంకారంబుయనినా । నెరుగూమాబయలూ । అన్యంబేమి నెరుగాదీబయలూ । తిరముతానై తనకే చేటుపాటులులేక । పరిశుద్ధమై యుండె మరికేవలాత్మయౌ । తరుగువిరుగులులేకనిండిన । దానిలోపల దోచిపొమ్మెటి । నెరుకతనువుల నెరుగరాకను నేకమై నిలచున్నదదుగో॥ నెరుగూమాబయలూ । అన్యంబేమి నెరుగాదీబయలూ ॥౨॥

౨౯ కం॥ పుట్టదొకప్పుడు నచలము । పుట్టించదు తనువునెరుక భూమండలమున్ । పట్టేమిలేని బయలును । నిట్టిదియని చెప్పుటకును । నెరుకలేకుండూ । తన్మాత్రాల కెరుగరాకుండూ । పట్టాదుముట్టాదు కొట్టాదు సర్వంబు దట్టామైనిలచున్న బట్టబయలును జూడు । గట్టిమృదు శీతలముష్ణము । లెట్టిమలినముకంటకుండును । వట్టిఆశలలో బడకనీ గుట్టుదేశికుతోటి దెలియా॥ నెరుకలేకుండూ । తన్మాత్రాల కెరుగరాకుండూ ॥౩॥

౩౦ కం॥ యీ పరిపూర్ణములోపల । రూపముశబ్దంబు స్పర్శ రుచిగంధంబుల్ । తాపత్రియములవస్థలు । నేపట్లనుబుట్టలేదు । నిజమూగజూడూ । బయలెరుకాని మెరపరన్నాకీడూ । ఆపజ్యోతియుపర్త్యాగాత్మసాక్షియుద్రష్టా । వ్యాపారములుమిధ్యా రూపాచిత్రంబులు । పాపపుణ్య విలాసాఖ్యము । బంధమోక్షనురాగణంబులు । భూపశుమ స్థావరజగంబులు బుట్టలేదీయచలమందూ॥ నిజమూగజూడూ । బయలెరుకాని మెరపరన్నా కీడూ ॥౪॥

౩౧ కం॥ గురిద్రష్టసగుణబ్రహ్మము । స్ఫురణయుగగనంబు మాయ సూక్ష్మాంశంబున్ । ధరణియుజ్ఞానమవిద్యయు । మరిచైతన్యంబుయాత్మ । మాయగాదోయీ । బయలంచెరుక మరుపులేదోయీ । పరిపూర్ణమచలాము బ్రిమలేనిదై యుండు । స్థిరమైన దాంట్లో నస్థిరమెప్పటికిలేదు । మరణజాగ్రత సుప్తితూర్యము । నరయగను తనలోన లేక నిరతముగనొకరీతినున్నది । నెరుగుమాతన లోనలేనీ॥ మాయగాదోయీ । బయలంచెరుక మరుపులేదోయీ ॥౫॥

౩౨ కం॥ సురస్వప్నమరయనట్టుల । శిరిలేమిని దెలియనట్లు । చంద్రుడు దర్శం । చెరుగనిచందంబునయీ । పరిపూర్ణంబెరుగదేమి । పాటించవోయీ । ప్రీతిలేనిదీ బట్ట బయలోయీ । హరితామసినిజూడ నగుపెరగువైశ్వా । నరుడుచవలుబట్టా తెరుగజాలని

తీరు । చిరుతలట్టుల నెరుగరితరుల సిగ్గునభిమానంబులనుగని । పరమపదమట్లనె యెరుంగదు । గురుపతోనీగుట్టుదెలపి॥ పాటించవోయీ । పరిపూర్ణము సాటిలేదోయీ ॥౬॥

౩౩ కం॥ సింధువునన్ జలచరములు । నందేజనియించి మరల నందేసమయున్ । పొందుగనచలములోపల । యెందున లేనట్టిమెరుక । యేతెంచునోయీ । అట్లనెమళ్లి యేగుగాదోయీ । యీతీరుక్షితియం దానేకవిత్తనములు । హేతువై క్షితియందె నేగుచుండినయట్లు । యీతనువుతోగూడుకొనుమెరు కేతననుబయలుండజూచియు । నాతనువునేమృషనుచునునగు పడదుతనకయ్యితానె॥ యేతెంచునోయీ । అట్లనెమళ్లి యేగుగాదోయీ ॥౭॥

౩౪ కం॥ వోపుత్రదెలుపుదికబయ । లేపరమాత్మనుచుదెలసి లేనట్టునినున్ । ఆపజ్యోతివటంచను । జూపించితిబయలునుండ । జూచీతివోరా । అదియిదియాని చూపరానిదిరా । యాపద సంపాద అలసటేమియులేక । వ్యాపించియుండెనీ వస్తుమద్రహితాము । పాపపుణ్యము అంటకుండ । పవిత్రమైనిలచున్న దెప్పుడు । యేపునర్జన్మంబులేనిది । యీ పరమగోప్యంబులెన్స॥ జూచీతివోరా । అదియిదియాని చూపరానిదిరా॥౮॥

౩౫ కం॥ యెందెందుజూడబోయిన । యిందందనరాక మచల మేకంబగుచున్। పొందుండెనూదిమోపుట । సందైనను లేనిదదిగొ । సత్యంబుగాను । యెడతెగకుండె సందుసందులనూ । కిందమీదనరాక చందమన్నదిలేక । సింధుసింధువులందు చెలరేగి యున్నాది । అందమెలుతురుగాదుచేతుల కందకనునీకీవలావల । ముందువెనుకయ దశవిదిక్కుల । యందుమెడతెగకున్నదదుగో॥ సత్యంబుగాను । యెడతెగకుండె సందుసందులనూ ॥౯॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే అచల లక్షణన్నామ
తృతీయోధ్యాయః

---

౪ యెరుక లక్షణము ౧౧

౩౬ కం॥ యెరుకేపర్తిణవమునాదము । యెరుకేబిందువును కళయు నెరుకేశ్రుతులున్ । యెరుకేభూతములైదును యెరుకే పంచీకృతంబు । లెంచిచూడుమురా । యెరుకాలేక యేమిలేదోరా । యెరుకేకోశంబులు యెరుకేయావస్థలు । యెరుకెచక్రంబులునీ వెరగియుండుముసోహం । బెరుకనేయాపదలుసంపద లెరుకనే వైరాగ్యజ్ఞానము । యెరుకెభక్తివిరక్తులగు నిల్లెరుగుమిరలెందెరుక మాయ॥ నెంచిచూడుమురా । యెరుకాలేక యేమిలేదోరా ॥౧॥

౩౭ కం॥ జ్ఞానేంద్రియంబులైదన । మానసబుద్ధియునుచిత్తం మహాదాంకారం । బేనుకర్మేంద్రియంబులు । ప్రాణంబులునైదు సూక్ష్మ । పంచభూతములూ । యీయెరు కానే పంచమాతృకలూ । లేనితనువుసాంఖ్య మూనుగూడుకనాల్గు । మేనులవస్థాది తోనుప్రకాశించి । నేమనేననుచూనుమొదలే లేనిపోనటువంటి భ్రమలను । పూనికల్ప నజేసుకొను చైతన్యమే యెరుకనుచుదెలియూ॥ పంచభూతములూ । యీయెరుకానె పంచామాతృకలూ ॥౨॥

౩౮ కం॥ భ్రమనేసుమియెరుకన్నను । భ్రమయే బ్రహ్మంబు విష్ణు భ్రమనే శివుడున్ । భ్రమనేకులగోత్రంబులు । భ్రమనేసతి సుతులుహితులు । భ్రమనేబాంధ వులూ । తలిదండ్రూలు । భ్రమనేసోదరులూ । భ్రమనేనీవునునేను । భ్రమయే వైరా గ్యము । భ్రమనేజీవాత్మాలు । బంధమోక్షములన్ని భ్రమనే భ్రమలనుబెట్టుచుండును । భ్రమనుదెలియని భ్రమకులందరి భ్రమలముంచియు । జననమరణాపదలలో బడయ జేయుచుండునూ॥ భ్రమనే బాంధవులూ । తలిదండ్రూలు భ్రమనేసోదరులూ ॥౩॥

౩౯ కం॥ యెరుకనగయింద్రజాలము । యెరుకనగనుమాయయండ్రు యెరుకన మిథ్య । యెరుకనగస్వప్నమందిర । మెరుకన నాల్గవశరీర మెరిగుండుసుమ్మీ । కదలిక తొడీ న్నెరిగరుగు సుమ్మీ । సురలన్న సురులన్న మరి బ్రహ్మాండములన్న । నరులన్న గిరులన్న మరిచరాచరమన్న । నరకస్వర్గములన్ననాదిగ । తిరిగి జన్మములెత్తు ప్రకృతన నెరుగుమాకాశాత్మకంబున । నెన్నియో గనిపించుకలగా॥ నెరిగుండూసుమ్మీ । కదలిక తొడీ న్నెరిగరుగు సుమ్మీ ॥౪॥

౪౦ కం॥ బలురోగంబులకొంపగు । మలములుమూడుండు చర్మ మాంసముల సికం । బులుయెముకనరముమజ్జా । దులుకరణాద్యవయవములా తోగూడియుండూ । భూతములైదు తోమెలగుచుండూ । జలబుద్బుదముతీరు క్షణకాలమునదోచు । యిల యెండమావులు నిలచుండనటువాలె ; దలచిఅస్థిరమైనతనువెరు కలను రోసినచాలు నింతె । వలదుయిగయీ యితరమౌచదు ॥ వులతొవనిలేదెందు కెరుకా॥ తోగూడియుం డూ । భూతములైదు తోమెలగుచుండూ ॥౫॥

౪౧ కం॥ పంచతన్మాత్రలాగుణ । పంచేంద్రియములుయవస్థ ప్రాణాదులిలన్ పంచభూతాత్మకంబగు పంచాదశయక్షరములా । ప్రభలమాయనురా । తనకుతానే । పరిణమించెనురా । యెంచి ప్రణవముమూల మంచువేదములావ । ర్ణించుచుండెనుదాన్ని వేరుగసత్యంబాని । వాంఛలనుబడబోకు ప్రణవము । మించినా బ్రహ్మంబటంచును । యెంచుకుమి అదియెరుకనేక । ల్పించుకునె ప్రకృతీ పురుషులై॥ ప్రభలమాయనురా । తనకుతానే పరిణమించెనురా ॥౬॥

౪౨ కం॥ రమ్మనిపిలువనిబయలున । తొమ్మిది ద్వారములు గలిగి తోలుప్రతి మసై । యిమ్మహిలోనానావిధ । బొమ్మలుగా మారులేని । పోడువాయెయెరుకా । అంత

నెమరలా । బోయ్యేదె కొడుకా । అమ్మనాయినచెల్లె ఆలుమగలుఅన్న । దమ్ములంచని సంసారమ్ము జేయుచుండి । నమ్మినేనిజమనియు యే్రపాయమ్ములో తనమూలమెరుగదు। సుమ్మియీజననామరణమను । సుడినిదెలియగలేకయింతా॥ పొడువాయెమెరుకా । అంత నెమరలా బోయేదె కొడుకా ॥౭॥

౪౩ కం॥ తనువుజగంబులు రెండును । వినుమాయీరెంటిలోన నీ రెండహ ముల్ । పెనుమాయ నాల్గుగలసియు । గననాయను యెరుకరూపు । గనరామాయన్నా । యిదిదెలసీనా ఘనులెవరన్నా । ఘనమైన పరిపూర్ణ మునముందెన్నడులేక । తనుతానై నరుదెంచి తనువుజగములునయ్యే । దునుమర గురువాక్కుచేతను । దోచు బ్రహ్మాండం బుకలలో । గనుమురయెచ్చోటగనవడ దగును యీలేనెరుకరూపు॥ గనరామాయన్నా । యిదిదెలసీనా ఘనులెవారన్నా ॥౮॥

౪౪ కం॥ నాతల్లిదండ్రినాసతి । మాతులున ప్రేయమేన మామలుకూతు । ల్నా తోడబుట్టుసోదరు । బ్రాతులుబంధువులనేటి భ్రిమలెల్లావినరా । యెరుకకుసహజా । పనులెల్లగనరా ॥ నాతోట నాపేట నామందిరపుశాల । నాతోరణముకట్టి నానాధాన్యా మనిట్లు । భూతలంబునదలచినే ప్రఖ్యాతిబొందెదనుచులేని । ప్రీతులనుకలహింపజేయుట। కీతనువుయెరుకలకుమూలా॥ భ్రిమలెల్లవినరా । యెరుకకుసహజ పనులెల్లగనరా ॥౯॥

౪౫ కం॥ రాత్రింబవలుపతిగ్రిహ । మీత్రిభువనమష్టదిశలు యిందా్రదిసురల్ । ధాత్రిప్రయోగచరాచర । గాత్రములై దోచుచుండె । గనరామాయన్న । తనకైతానె । కల్పించునన్న । క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞులై క్షితియందునాడింప । సూత్రధారిగనుండె పుత్రచైత న్యము । యీత్రిమూర్తులు గూడదానిలో । మాతృకలుగ దోచుచుండిరి । నేత్రముల యం దున్నదదుగో ॥ పుత్రనీవెరిగుండు ద్రష్టా॥ గనరామాయన్న । తనకైతానె కల్పిం చునన్నా ॥౧౦॥

౪౬ కం॥ యిరువైయైదింద్రియముల । పరియాయములయ్యె విషయ ప్రకృతుల వలనన్ । నెరవేరుచుండుతానె । యెరుకైనా యింద్రియములు । వేరువేరనుచూ । చైతన్యము కేమిలేవనుచూ । మురయుచుండునుతన మూలమింతరయాక । పరవస్తు వనీకంటి పాపలోపలిదాన్ని । వెరుగుమురఅస్థిరపువిశ్వము । పరిపరివిధమూల దోచెటి। యెరుకనేఅదిజూడుజననం । బెత్తిస్థితిలయములకుకర్తై వేరువేరనుచూ । చైతన్యము కేమిలేవనుచూ ॥౧౧॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే యెరుక లక్షణన్నామ
చతుర్థాధ్యాయః

౫ యెరుకోత్పత్తి లక్షణము ౮

౪౭ కం॥ పరమేష్ఠికొడుకునకైనను । తరమాయీయెరుకపుట్టుస్థానము దెలియన్ । నరుడెంతవాడు దెలియగ । గురుపుత్రుండైనగాని । గుట్టుదెలియునురా । నిరహంకార గురువుతెరిగిరా । గురుసూచనయులేని నరులునిర్జరులైన । తరమాయెరుకపుట్టూ స్థానంబు దెలియూట । ధరణిశతకోటిసాధన పరులుపండితవరకవీశ్వరు । లెరుగజాలరుబోధ మర్మం । బెరుగువారికెదీనిలోనీ॥ గుట్టుదెలియునురా । నిరహంకార గురువుతెరిగిరిరా ॥౧॥

౪౮ కం॥ దారిలొరజ్జువుసర్పము । యేరీతిగతోచబడెనో యీతనువెరుకల్ । నీరెండమావులట్లనె । దారువపురుషునిగదోచె । తనయగుర్తెరుగూ । భ్రమమూలమం చనవోయిమరుగూ । వారాసిలొలేక వచ్చిహెచ్చియుచచ్చూ । ఏరీతొరుషములట్లారీతిగనెయెరుక । తోరమౌబయలందులేకనె । దోచెనీస్వప్నా విధముగను । పోరయింతవు వేరుగలదన । లేరుయెంతటివారలైనా॥ తనయగుర్తెరుగూ । భ్రమమూలమం చనవోయి మరుగూ ॥౨॥

౪౯ కం॥ లేనికలగలిగినప్పుడు । నానాచిత్రములు శైన్య నటనలుమాయల్ । నేనుగులుయశ్వరథములు । సేనలు సేనాధిపతులు । క్షితిపాలకులునూ । మంత్రులువేశ్య సతిసోధరులునూ । నానసింధుతరంగ నగములెల్లనుదాటి । దానవారయులాను తాను గాంచినయట్లు । లేనికలమేల్కొన్నమీదట । తానుతనకలచేష్ఠరీతిగ । లేనియీయెరుకట్టైతె చియు । గానబడదీబయలులోన॥ క్షితిపాలకులునూ । మంత్రులువేశ్య సతిసోదరులునూ ॥౩॥

౫౦ కం॥ వినరావైతన్యంబున । జనియించెను మాయజగము జెప్పెదవంధ్యా । తనయులకీతిగదోచెటి । వనురాసంశయమునుంచె । యడుగుమిప్పుడునూ । గురుచరణాము విడువకెప్పుడునూ । మనసందునుంచూమి మరికుందేటికిచెవులు । గనిశృంగములుగభా వనజేసిశాస్త్రముల్ । ఘనముగా రచియించి పండిత కవులుగాబరచేతగలవని । యనిరిగానినబద్ధమేయెరు కనియునీకు వచింపుచుంటి॥ యడుగుమిప్పుడునూ । గురుచరణాము విడువకెప్పుడునూ ॥౪॥

౫౧ కం॥ రాతీవిగ్రహములోపల । నేతీరునయుండుదైవ మెరుగవెనీవు । యీరున యీలేనెరు । కేతానైతోచుచుండె । నెరిగుండులెస్సా గురుకృపలేకవదులాదీపిస్సా । కతామునొకరీతి నిలచున్నబయలందు । నరులుకొందరునీలా మరసిబయలేయానీ । మురసనట్టుల బట్టబయలున । మరియి గేదియుయెరుక జననం । బరయుదురెయెందైనమల్లెల । ఫలములను ఫలియించినట్లు॥ నెరిగుండులెస్సా । గురుకృపలేక వదులాదీపిస్సా ॥౫॥

౫౨ కం॥ సత్యమగు బట్టబయలులొ । సత్యంబుగలేని యెరుక జననంబెట్లొ । సత్యమగు గురునిజేరియు । ప్రత్యేకంబుగ విచారా`1 పద్ధాతిజేయా । జనియించదొ

భ్రమరూపుమాయా । అత్యంతభక్తిచె నరయూమిగురుబోధ । ప్రత్యేకంబుగజెప్ప బడిస చులకనయుక్తి । సత్యమాయిదిఅగ్ని । హోత్రుని చదలుమ్రింగినచందముగనె । నిత్య మైనిలచున్న అచలము కెట్టివస్తువబుట్టలేదీ॥ పద్ధాతిజేయా । జనియించదౌ భ్రమరూపు మాయా ॥౬॥

౫౩ కం॥ కనకట్టు విధ్యవలనను । క్షణకాలములోనలేని చిత్రములెన్నో । గని పించిమరలయంతనె । గనపడకనుబోవునట్లు । గనుపించునెరుకా । అంతనెమరల గను పించదెరుకా । దినదినమొకరీతి గనుమారిచనిపోవు । తనువెరుకలకుదిక్కై గనరాదు గదలేని । దనుటకిగసందేహామేలను చమరయిగనేలేనటంచును । యనకనేనిజ మను చుమురసిన గనుపడవుగదనిజవిధంబు॥ గనుపించునెరుకా । అంతనెమరలా గనుపించా దెరుకా ॥౭॥

౫౪ కం॥ వినికనితినుమేనెరుకల । జననస్థానంబునీకు జెప్పితియిపుడుఃణా । అనుమానముమదినుంచక । వినుమికయీయెరుకజోలి । యేనీకువలదూ । ఆపైబయలు నెరిగేదెలేదూ । నేనునీవనుదానితోనెయీజగమెరుక । పోనెసాయనుబయలు లోననెక్క డలేక । మానుమురనీకలిమినేనిజ మనెటికల్వరపాటుమెల్కలౌ । గానలేవిగబయలెరంగిన మేనుయెరుకలతోటిపొందూ॥ యేనీకువలదూ । ఆపైబయలు నెరిగేదెలేదూ ॥౮॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరాయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే యెరుకోర్బవన్నామ
పంచమోధ్యాయః

---

౨ యెరుకను విడిపించుట ౨

౫౫ కం॥ యెవ్వరినతు లెవ్వరిసుతు । లెవ్వరిసోదరులు బంధు వెవ్వరునీకున్ । యెవ్వరి ధనధాన్యంబులు । యెవ్వరిగృహమందిరంబు । లెవ్వారౌనీవూ । తెలుసుకొ ముందే । నీవై తెలేవూ । గవ్వాకుకొరగాని కాయంబుయీజగము । రవ్వంతగనలేవురా నీవులేకున్న । యివ్వసుధలౌనాదినేనని । భవ్యములుగనిసంతసింపకు । నవ్వుదురుగురు మంత్రసిద్ధులు । నీవపేకమువిడచిచూడు॥ మెవ్వారౌ నీవూ । తెలుసుకొముందే నీవై తె లేవూ ॥౧॥

౫౬ కం॥ యిలుపెళ్ళగొట్టిపొమ్మన । తలవాకిలిముంగిలిండ్లు ద్వారంబరుగుల్ । నలికిబహుచిత్రముగ్గులు । పలువిధముగబెట్టినట్టి । పనికత్తేవతుగా । మీదటదీని పనిదీరె నెరుగా । తనకైతానరుదెంచి తానేబయలునుగంటె । తనకేవిఘ్నముగలిగె తనమాట తలపోయ । వినుమునద్గురుజేరిగురుద । క్షణముగానౌనగించుయెరుకకు । పనియుమీదట దీరెచూడుమి । పరులగృహకృత్యములజేయు॥ పనికత్తేవతుగా । మీదటదీని పనిదీ రెనెరుగా ॥౨॥

౫౭ కం॥ వుళ్లక్కీ యెరుకనిజం । బెల్లనునీకేర్పరింతు ప్రియముతొవినుమా । పొల్లనుదంచినబియ్యము । తెల్లనికాకులవిధంబు । దెలియుమీలాగూ । యిల్లెరిగెరుక తెలివినీవెగూ । పిల్లాలువుత్తుత్త బెల్లపొంటలుగురు । గుళ్ల వండియుశేందె గుడిచినట్టుల సుమ్మి । కల్లసంసారమునుగనినరు । లెల్లవిభ్రమజెంది తెలియక । నెల్లసుఖ దుఃఖంబు లోబడి । నెరుగకుండిరి యెరుకచేష్ట॥ దెలయుమీలాగూ । యిల్లెరిగెరుగా తెలివినీ వేగూ ॥౩॥

౫౮ కం॥ నీతాతతండ్రులెల్లను । నేతీరునగలరొవారి నెరుగుమొకటియున్ । వీతనయుడు రాకుండెన । దేతనయునిజూడు మొకటి । నిదిదృష్టాంతమురా । యీ రెంటినీ వెరిగీతెసరిరా । వీతనువుకలిమీని నిన్నట్లుజతజేయు । నేతత్వముండుదాన్నెర గీతివాసరియె । జూతుయిగనేనీచమత్కృతి । జూడుమిరనీనిజమునీవె । యీతరికనీక లిమిమృషయను కోతనయభ్రమలేనిదనుటా॥ యిదిదృష్టాంతమురా । యీరెంటినీ వెరగీతెసరిరా ॥౪॥

౫౯ కం॥ సుకుమారయెరుకభ్రాంతిని । వికసించుటఫలములేదు వినుమెట్లనినన్ । వకబూరుగువనమునుగని । శుకములుయాసించిమిగులా । జూచుచుండెనుగా । ఫల ములకొరకై గాచుచుండెనుగా । వికసించియాఫలము బుకపల్గువతుగయ్యె । వెకసిపో యది గగనాముకుముట్టుటయుజూచి । శుకసమూహాము లేచినట్టుల । జూడుమురలేనెరు కభ్రాంతియు । నొకరికైనను జిక్కదొబహు రకములై గనుపించెయెరక॥ చూచుచుండె నుగా । ఫలములకొరకై గాచుచుండెమగా ॥౫॥

౬౦ కం॥ గట్టుకురాళ్ళనుమోసిన । యట్టులయీయెరుకజేయు నానాఫలముల్ దిట్టయినగురునిజేరియు । బట్టబయల్ యిట్టిదనుచు । భావించినపుడూ । భ్రాంతీలేకసే వించీనపుడూ । నట్టేటిలోపల ఘట్టీగలేనెరుక । పుట్టిమునిగినయట్లు బోయెసర్వము తాను । దట్టమైనిలచున్న యచలము కెట్టివస్తువబుట్టలేదని । గుట్టుదెలసిన పిమ్మటను పొయి నట్టెగదగురుశిష్యులిట్లూ॥ భావించీనపుడూ । భ్రాంతీలేకా సేవించినపుడూ ॥౬॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరాయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
యెరుక మోక్షణన్నామ
షష్ఠోధ్యాయః

---

౭ మతాల లక్షణము ౧౭

౬౧ కం॥ మతవాదులు కొందరుతమ । మతమేగొప్పనుచు లేని మమతలచేతన్ । ప్రతిబంధనమొనరించుక । గతిచెడివాదింపుచుండ్రు । గదరాయీనరులూ । నిశ్చలబోధ గనరైరి ప్రజలూ । మితమేర్పాటులుజేసి మేనగుర్తులుబెట్టి । క్షితితీర్థములుకొన్ని వెతకి

దిరిగేరిట్లు । ప్రతియులేనటువంటిబట్ట బయలులో యెరుకేడలేదని । మతిలోనీవెప్పటికి నమ్ముమి । మాయవాదులకీచులాట॥ గదరాయీనరులూ । నిశ్చలబోధ గనరైరి ప్రజలూ ॥౧॥

౬౨ కం॥ కొందరుదేవివుపాసన] అందునమోక్షంబటంచు నానాభ్రమచే । కొందరుపత్రిణపమెగొప్పని । యందురుయివియన్ని యెరుకే । మైతోచుగదరా । పరిపూర్ణ మిట్లనరాదువినరా । కొందారుషడచక్రా అందునడిచెటిహంస । యందుమనసుంచీనా నదియె ఐక్యమటంద్రు । సుందరంబైనట్టిఆపో జ్యోతికళలనుజూడ బ్రహ్మ । నందమిది యని తెలిపెరిదినీ కెందుకురలేనెరుకభ్రాంతి॥ మైతోచుగదరా । పరిపూర్ణ మిట్లనరాదు వినరా ॥౨॥

౬౩ కం॥ మడిమయలనుచుకొందరు । తడిబట్టలుగట్టిదేవతార్చనలెపుడున్ । విడువజేయుచునున్నను । వొదువదుయీయెరుకభ్రాంతి । వోగుణశాలీ । లేనిదెలేదు । వొప్పాకీజోలీ । అడవిలోగూర్చుండి ఆకులలములునిత్యం । గుడుచుచున్నమాయ గురిలేచిపోదౌను । పుడమిలొసన్యాసమనితను పోషణార్థముజేయుచున్నను । కడుపు కొరకేగానితనగతి గానరైరిభ్రాంతివలన॥ వోగుణశాలీ । లేనిదెలేదు వొప్పాకీజోలీ ॥౩॥

౬౪ కం॥ దశనాదంబులవలనను । పశపడుబ్రహ్మంబుయనిన వాచార్థమిది । మృషగాకనిలువనేర్చునె ; పశ్రవించినయెరుకయుండ । బడదుయెప్పటికీ । అచలము కండ్ల బడిపోదెక్కడికీ । వ్యసనంబునీకేల ప్రసరించుయెరుకౌను । కృశియింపజేయూమి గురుబోధవలనాను । పశమగునెతిమిర ముకుగ్రహపతి । రసిమి సోకినమాత్రమునయు దృశ్యముమైపోయినటుల । నేయీకుశలమగు బోధిన్ననిల్వా॥ బడదుయెప్పటికీ । అచలముకండ్ల బడిపోదెక్కడికీ ॥౪॥

౬౫ కం॥ కొందరుభజనేపరమా । నందంబనిజేయుచుండె రదిమాయయగున్ । కొందరుకన్నులమధ్యము] యందునచిత్కళలుజూపి । యదుగోబ్రహ్మనియూ । చిద్రూపము యిదియేముక్తనియూ । కొందారుదీక్షలయందువర్ధించేరు] యెందూకు యీబోధ] కందరానివెయన్ని । బంధములుయనినీవుయెట్టివి । వత్తులంటనిపూర్ణ బోధను । బొందుమురపతిలేనియీబయ । లందుయెక్కడలేని యెరుకె॥ యదుగో బ్రహ్మనియూ । చిద్రూపము యిదియేముక్త నియూ ॥౫॥

౬౬ కం॥ నామరూపంబులేనిది । కామక్రోధాదికముల కర్మరహితమై పామరుల కెరుగరానిది । నేమముజపయాగయోగ । నిష్ఠాల కెపుడూ] చిక్కనెబ యలు స్పష్టాముచూడూ । నామాట నిజమాని నమ్ముమచలములోనె । యేమికల్పించీన యెరుకకారణమౌను । యీమహా వాక్యములు నాలుగు । వేదములుగనిశ్చయించిరి । యేమహత్తులు లేనియచలము । కీమహావేదములు శూన్య॥ నిష్ఠాలకెపుడూ । చిక్కనె బయలు స్పష్టాముచూడూ ॥౬॥

౬౭ కం॥ ప్రాణాయామమువలనను । గానంబడుమోక్షమనుచు కాంక్షలుగలిగి ।
నానాజనములబలికిరి । వోనాముద్దుల కుమార । వొప్పొగవలదూ । జననముమరణ
తిప్పొలుడుగాదూ । లోనద్మకుక్కనుజేర్చి ధ్యానశీలుడవయ్యి ।జ్ఞానానందముబొంది కళబిం
దువులుగాంచి । ప్రాణమునుకుంభించి త్రికుట స్థానమందునజేర్చి ప్రణవ । గానమునువి
నుచున్నవారలు గాంచెదరుమోక్షంబటనిరీ॥ వొప్పొగవలదూ । జననముమరణ తిప్పొ
లుడుగాదూ ॥౭॥

౬౮ కం॥ యోగములుధ్యాననిష్ఠలు । యాగముజపతపములన్ని నహమావరణం ।
వేగదలేనహమైతెను । పోగొట్టమునిలువకుండ । పోతేచాలన్నా । ఆపైబుట్టబోయే
దేదన్నా । రాగద్వేషమునంచి తాగామికఫలసం । యోగాములేనట్టి యీగురుబోధాసు ।
నీగురునిచేదెలపితివమును । పాగురువులేర్పరచుబోధలు । నేగతియుకొనసాగకనుగు ।
ర్తేగుగదపూర్ణమెరగీ । పోతేచాలన్నా ఆపైబుట్టుబొయ్యేదేదన్నా ॥౮॥

౬౯ కం॥ పామరులునడచెనడుకలు । నేమనివినిపింతునీమనిష్ఠలచేత౯ । భూమి
లొగలిపెటితనువుకు । సామాన్యముపాట్లుబడరూ సద్గురుపుత్రా । వారలనమ్మవద్దూ
పవిత్రా । కామమిడువలేని కర్మలస్థిరమైన । శ్రీమంతములజూచిచెడియిలనరులంత ।
యేమిలేనటువంటీకలలొ । సామజంబులుదోచిమేల్కొన । కేమిలేకను పోయినట్టుల
నెరుగుమిరపంచాదశాక్షరీ । సద్గురుపుత్రా । వారల నమ్మవద్దూపవిత్రా ॥౯॥

౭౦ కం॥ శిఖరంబుపైకిబోవగ । నొకగ్రామముదాటిమరల నొకటెక్కువిధం ।
బకళంకమైనయీ । బోధకుపాత్రుండైనవెనుక । తానెహూళక్కీ । దెలిపేదేమి నేనె
హూళక్కీ । తానెలేకనువచ్చి తానెతననెరిగిన । తానెలేకనెపాయెతనకుమూలములేక ।
తానునేననరాకసర్వము । పూనియున్నదిబట్టబయలే । గానిఅన్యంబేమిలేదిగ లేనికల
మేల్కొన్నవెనుక । తానెహూళక్కీ తెలిపేదేమి । నేనెహూళక్కీ ॥౧౦॥

౭౧ కం॥ పరిపూర్ణులమైతిమియీ । యెరుకనుమ్రింగితిమటంచు । వెఱ్ఱిజనంబుల్ ।
పరిపరివాదంబులచే । పరిభూతించెదరుగాని పాటిగాదోయీ । బుద్ధిబలికేమాటచేటో
యీ । యెరుకెవరు తానెవరు యెరుకమ్రింగినదెవరు । గురుతెవరు సాక్షెవరుకూటస్థు
డనెవరు । గురునిచెనీవెరుగుయీగురు । తెరిగెయెరుకెలేనిదనుచును । స్మరణజేయుచు
చునుండుమింతియెచాలునె పరిపూర్ణమంటె । పాటిగాదోయీ । బుద్ధిబలికెమాట
చేటోయీ ॥౧౧॥

౭౨ కం॥ మాయాకాశమువల్లను । వాయువువహ్నినప్పుపృధివి । వరుసతో
జన్మిం । పేమెరుకమేనుజగములు । బాయకజన్మించెననుచు । బలికిరిగదరా । శాస్త్రము
లెన్నోనిలిపిరిగదరా । ధీయుతంబుగవంధ్య స్త్రీసంతుగలదన్న । మాయమాటలునమ్మి ।
మరిభ్రాంతిబడబోకు । తోయదనాల్గవశరీరముతోడనె నీమూడుమేనులు బాయగదఅయా

మాత్మనిజమింత రయకనేవేదంబులందూ । బలికిరిగదరా । శాస్త్రములెన్నోనిలిపిరి గదరా ॥౧౨॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే మతాల లక్షణన్నామ
సప్తమోధ్యాయః

౮ పరిపూర్ణబోధ ౨౭

౭౩ కం॥ వినివిననివాడవైవిను । కనికనకనుగనుముతన్ను । గనినదెలేకుం।డను మాత్రమైన యీగురు । తుమయెరిగెయెరుకయేడ । దోచలేదంటీ । కలలోముల్లెదాచి నట్లంటీ । మనమేబుట్టనివేళ్ళమన కలిమినిజమంటే । గనినావచెరుకుఫలములు ఫలియిం చినమాట । అనువుగలకొయ్యనుమనుష్యుడు । అన్నమునకాసించుచుండగ । తినుమను చువంధ్యాసుతుడుమా । యనుజూడనితినుపించినట్లూ । దోచలేదంటీ । కలలొముల్లెదాచి నట్లంటీ ॥౧॥

౭౪ కం॥ తనువేరుతానువేరని । యనుకుంటివిగానియట్లు । యనదగుదెపుడు౯ । తనపలనదోచుతనువని । తనువొక్కడెలేకపోయిన తనువెలేకుండూ నేననుటాకుతావె లేకుండూ । తనువొక్కడుంటె నెతనువువిశ్వమురెండు । గనుపించుగదహుళ్ళక్కను కానేననెమాట మునుపునీవెపుడైనయిట్లను । కానుటకేమాధారముండెనా గనియునీలేమి డినిదెలసి । తనవునెలేనన్న వెనుక । తనువెలేకుండూ నేననుటాకుతావెలేకుండూ ॥౨॥

౭౫ కం॥ జీవాత్మలపేర్వేరుగ । భావించియునింతవరకు । భ్రమజెందితివా । జీవా త్మలు భోమరూపులు । దేపుడెయీబట్టబయలు । దెలసుకొవోయీ । లేనెరుకానె । జీవశి లోయీ నీవెనిన్నెరుగూమినీనామరూపాము । లేవుదేవునిమరల భావించునీలోన । దే కునీకున్నభేదముదెల్పుమిరనేవినియుమరల । సావధానముజేతునీనా యావలదిః మనుచు । దెలుసుకొవోయీ । లేనెరుకానెజీవశివులోయీ ॥౩॥

౭౬ కం॥ నేనగసూక్ష్మదేహినా । మానసమోహిందిృయమునా । మరిజీవము. మేనగునొఘాతములనా । ప్రాణమునా విషయములనా । భ్రమనేనొయనియూ । అ మానాముబడకుమిట్లనియూ । మానూమియిపుడన్న మాటలన్నియునీవె । గాని వేర్వేరు గనిపించుచుండును । నేను నేననిపలుకుచుంటివి । గానినీమూలంబునీవెని । ధానముగ నిన్నుండజూచిన । దానసెమ్మృషయానుయెరుక । భ్రమనెనొయనియూ । అనుమానము బడకుమిట్లనియూ ॥౪॥

౭౭ కం॥ జ్ఞానమునేననొక్కటె । జ్ఞానముచేబయలు తననుగనియామిద౯ । జానమనుదానిలేమిని । జ్ఞానముచెదెలసెనేని । జ్ఞానమేదోయీ । బ్రహ్మాండముగానరాదో

యీ । జ్ఞానామేఆకాశ సూనాముపతుదాని । లోనె బ్రహ్మాండముగానవచ్చునుచూడు । జ్ఞానమజ్ఞానములువేరను మానవులకీగుట్టుదెలియదు । జ్ఞానాతీతముగన్నవారికి । జ్ఞానమే హెళ్ళక్కియెరుక । జ్ఞానమేదోయీ । బ్రహ్మాండముగానరాదోయీ ॥౪॥

౭౮ కం॥ లేనియహమిట్లుదోచియు । నేనై బ్రహ్మాండమయ్యి । యీతనువెరుకై । గానబడుతనకుతానే । లేనిబయల్ జూచినంత । లేకపాయగదా । అచలము నెరుక లేక పాయగదా । భానూని తేజాములోనతిమిరములేక । తానై తానరుదెంచి భానూనిపొడ గన్న తానుయెక్కడనిలువకుండగ । తానెమాయంబై నయట్టుల । లేని యీయెరుకల్లే గురునితే । తానెతనలేమిడినిదెలసి । లేకపాయగదా । అచలము కెరుకాలేకపాయగదా.

౭౯ కం॥ అనుమానమెందుకింకను । వినుపింపుమినీదుకలిమి వీరూపంబున్ । గనజేయుమిదాద్రిష్టాంతము । గనుగొంటివనీవు నిజమే । గనరామాయయ్యా । సంశయ ముంటెయనరామాయయ్యా । వినజెప్పుమాదీనీవినినెముందరిభోధ । వినపింతుపైదాని విధమెల్లగనిపెట్టు । మునుపునీవితర ప్రబోధలు వినినరీతిదిగాదు సత్యము గనువచింపు మివుండివుంటేగానబడదాయెరుకరూపు । గనరామాయయ్యా । సంశయముంటె । యన రామాయయ్యా ॥౭॥

౮౦ కం॥ ఆకాశముబయలనుచును । లోకంబునబలుకునట్టి । లోకులమాటల్ । నీకెట్లునమ్మకంబగు । ప్రాకటముగబయలు కెపుడుపలుకులేదోయీ । శబ్దంబుంటేపలుకు గాదోయీ । అకాశమనగనీవరయు శూన్యంబాదె । నీకాత్మమైలోకలోకంబులై వెలసె । జోకతోయీబట్టబయలును శూన్యమనియనరాదుయెప్పుడు । ఏకమైనిలచున్నయట్టి యీ పరిపూర్ణంబులోన । పలుకులేదోయీ । శబ్దంబుంటె । పలుకుగాదోయీ ॥౮॥

౮౧ కం॥ ఇదిగలదు గలదుకలదని । యిదిలేదిదిలేధటంచు నెరిగినయెరుకన్ మొదలెరిగిత్రవ్వవలెనని । ముదముతోభాగవతకృష్ణ । మునిజెప్పలేదా । కందార్థముల గనివినలేదా । వదలాక గురుమూర్తి పదపద్మములనమ్మి । విదితంబుగనుమ్రొక్కు । పుదయాస్తములయందు । కదలకను సేవించివింటివ । గాంచెదవుయీబోధమర్మం । బిదిమెపరమరహస్యమవిగుర్తెరిగె । యెరుకనువిడచి కృష్ణ । మునిజెప్పలేదా । కందార్థ ములగనివినలేదా ॥౯॥

౮౨ కం॥ గురుతనగసాక్షిద్రష్టన । మరిచైతన్యంబుగగన । మనమాయయ స్ । యెరుకనగచూడుదీనం । దరయుమిబ్రహ్మాండమంత । నగుపాడెగదరా । యిది కుంటె నగుపాడదౌరా । తురగంబునకు కొమ్ములరుదెంచినట్టుల । నరుదెంచెగదర నందు నెక్కడలేక । నరసితివకనకంబులోపల । పరిమళంబుదయించినట్టుల । నరు ఘస్వప్నములోనరాజై । కరినిపైగూర్చిండినట్లూ । నగుపాడెగదరా । యిదిలేకుంటె నగుపాడదౌరా ॥౧౦॥

౮౩ కం॥ నేనులమేనులకుహ్వా । దానికివిత్తనముసాక్షి । ద్రష్టనికనుమీ । జ్ఞానమను తెలివిచేతను । లేనెరుకను జూచినంత లేకపాయగదా । గగనముబయలుగాకపాయగదా । తానై తానరుదెంచితనుపువిశ్వముగాంచి । తానె భ్రాంతిని హొందితననుతానెరిగీన లేనిదౌగనుపోరవుంటె । గానబడదుపరమెరుకరూపు । దీనిమర్మముగురునితోను । దెలపినంతలొనిల్వకేడ । లేకపాయగదా । గగనముబయలుగాకపాయగదా ॥౧౧॥

౮౪ కం॥ పాపంబులుపుణ్యంబుల । జూపింపుమిభ్రాంతిలేని సుచరితులకున్ । పాపలనడుమనువెలిగెటి । దావజ్యోతగునేవాన్నని తెలుసుకోరా । బయలందెరుకగనరాదుగదరా । వ్యాపించుయీబయలు । లోపాలపుండుంటెరూపించవావాన్ని పేపట్లగనలేదు। యీపరమగోప్యంబుదెలియుట । కెంతవాలొవారలెసాంఘీప కృష్ణుబయ్యనపలెనుగా । నీపగిదిమానవులుగారంచని తెలుసుకోరా । బయలెందెరుకగనరాదుగదరా ॥౧౨॥

౮౫ కం॥ సుషుప్తాత్తసులగ్నమేసిధి । క్రమముగగుర్తెరుగబోతె । గానగరాదౌ । భ్రమరూపమైనయెరుకను । భ్రిమదీసితెగానరాదు । పాటించవోయీ । భ్రిమమూలామెబ్రహ్మాండమోయీ । అమనస్కమాకాశాత్మకముసీసుచునె । విమలాత్మనీకిట్లువినజెప్పితీమరుగు । విమరిశించినబుట్టవోవిగ । నిదిమెగురుమూలముగదెలసి భ్రమజగంబెరుకలనుమంచుమి । భ్రాంతిబుట్టుపునిన్నునీపె । పాటించవోయీ । భ్రమమూలామె । బ్రిహ్మాండమోయీ ॥౧౩॥

౮౬ కం॥ నపెనిన్నెరుగుమిట్టుల । యేవింతలులేకయుండు యీబయలందున్। నీపచ్చుటేదిమూలము । నీవెన్నడురావుపోవు । నిశ్చయమిదెరా । నేజూపిసస్వచ్ఛాముగనరా । నీవులేనపుడైతె చాపుపుట్టుకలెవ్వి । లేపగుప్పటికొక్కటైవున్న పరిపూర్ణ । భావములొయితరంబుజననంబేవిధంబునననొజూచియు । నీపుబోతిప చాలుయింకొకటేవియావలలేవుచూడా । నిశ్చయమిదెరా । నేజూపిసస్వచ్ఛాముగదరా ॥౧౪॥

౮౭ కం॥ తననొక్కటిదప్పదీసిన । తనువుజగంబేదలేదు । దగదెలియుమినీ । తనువింద్రియవిషయంబులు । ఘనమగుసుఖదుఃఖమెపనీ । ననుభావమౌరా । తానుండుళ్ళకైపాయెగదరా । తనుపూతొత్తోచిని । తనఃత్మిమృషజేసి । తనలేమినిజమూగ తానుభావించీన । వెనుకతనుతానన్ననెవ్వరౌ । గనుటకెవ్వరులేమమీపట । అనిశముగ నొకరీతికలదని । అచలముండుసుపుంటెమెవనీ । ననుభావమౌరా । తానుండుళ్లకైపాయెగదరా ॥౧౫॥

౮౮ కం॥ నేనాకాశాత్మకమని । నేనెరిగియు నేసుబోతె । నిలచునదేదౌ । పూనుండవచ్చునచలము । గానియుదాన్నెరుగువెవరు । గనరానాతనయా । గురుబోదిట్లువినరసద్వినయా । నేనన్నదాంట్లోపెలేని ప్రసంగాము । నేనన్నదేగీసలేదు అపలమూట మానుమురనేనన్న సహమునులేసివనిలేకుండజేసితే । తానుయెవ్వరౌదైవమెవ్వరౌ । తత్త్వకాశంబనగనెవ్వరౌ । గనరానాతనయా గురుబోదిట్లువినరసదినయా ॥౧౬॥

౮౯ కం॥ నీవున్నచోటయీజగ | మైవున్నదిసర్వవివిధమాయాత్మకమై | నీవు లేనట్టిచోటను | నీవివిధజగంబులేదు | నీవెమూలంబా | బ్రహ్మాండమునకు నీవెస్థానం బా | నీవులేకుంటైతె తావెలేకున్నాది | నీవల్లనె లెనీవివిధజగమెల్ల | నీవుయెవ్వరో చూచుకొమ్మిగ | కేవలంబైయున్న బయలున | లేవుసుమివొకనాటికైనను | నేవికార ములేనిదాంట్లొ | నీవెమూలంబా | బ్రహ్మాండమునకునీవెస్థానంబా ॥౧౭॥

౯౦ కం॥ యెరుకననాల్గవ మేనగు | మరుపనతనలోనిమూడుమరిమేనులగున్ | యెరుగెరుకలేమినరసి | సరిపెట్టుచుతేనివాంట్లో సరిపోవ్వగదరా | ఆపైనుండీనెరిగె దెవ్వడురా | యెరుకావెఅవలమిట్లైనిగిరెరుకనువీడి | తిరిగిచూడకుచూస్తెనరకామురుయి దెనుమ్మి | గురుతునేనటువంటి అచలమును కెరుకనెలేదనియుమరల | నరయకిగ మీగు రునితోడెయానపెట్టివచింపుచుండీ | సరిపోవుగదరా ఆపైనుండీ నెరిగెదెవ్వడురా ॥౧౮॥

౯౧ కం॥ నీకలలోనానావిధ | లోకంబులుమునుపులేని | లోకులుదోచి | నీకలను మేలుకొన్నను లోకంబులునీకుదోచు | లోకులేరోయీ | మూలముయేడ నీకులేదోయీ | లేకతోచినవెనాలోకంబులోకూల | నాకేర్పరించుమి నీకలిమికలనేనీ | రాకపోకలు జూచుకొయిగ | నీకలనెవృష్టాంతమునుబె | టీకలనుమేల్కొలిపితిగయెరు | కాకలలో గనుపించిపోవు | లోకులేరోయీ | మూలముయేడనీకులేదోయీ ॥౧౯॥

౯౨ కం॥ లేనెరుకసవిస్తారము | నేనీకునుజెప్పలేదనిభ్రమదొలగున్ | తానారి యయ్యితనకును | తానెపురుషునిగనయ్యి | తానెభ్రమించూ | మూలములేని మేనుసృ జించూ | తానెమాత్రువుతనకు | తానెపితృవుసకలా | మేనులైవేర్వేరుతానుండుతనవల్లి తానెతన లేమరసిచూసిన | రానివెతనరాకపోకలు | దేనియందునదిరుగుచున్నవో | దాన్నిగన్నములేనటంచూ | తానెభ్రమించూ | మూలములేని మేనుసృజించూ ॥౨౦॥

౯౩ కం॥ లేనిదిలేనెలేదిగ | పూనున్నదిసచలమొకటి | పూతంబగుచున్ | గానవీ కేలచింతిగ | మానసమునమంచవలదూ మానీతివంతా | అనుమానముమదినుంచకింతా | లేనినీకలలోన మేనునిమిషముపేవు | లేనిభ్రమలనుబొంది | తానుమేల్కొనుజూస్తే లేనెలే దాయెరుక మాటలు | నీనిజముగు రైరిగినంతలా | మానెగదనీకలవరింతలు | లేనిభ్రాంతిని జూచివిడువు | మానీతివంతా | అనుమానముమదినుంచకింతా ॥౨౧॥

౯౪ కం॥ వింటివిమెరుచరితంబును | గంటివిగదబట్టబయలుగనినంతనెలే | నం టివిగదమరిరోచ్చుట | తంటబుయిగదీనపాయె | దానిజోలిడువూ | తెలిసినన్నదానిజోలి డువూ | లేనియీజగమెరుక లేనెలేదనిచూడ | లేనివారితొాకలహమేలజేసెవుమళ్ళీ | పూని యున్నదిబట్టబయలె | నేనునీవనరాకస్థిరమౌ | దానిలోలేనెరుక రూపముగానరాదిగనే ను మేనౌ | దానిజోలిడువూ | తెలిసితినన్న దానిజోలిడువూ ॥౨౨॥

౯౫ కం॥ కనవచ్చెనయీయెరుకను | గనుగొంటివచూపుదాన్ని గలదెక్కడనో | విను పింపుమినాయెదుటను | గనిపింపదుదీనిమొదలు | గానరాదోయీ | స్వప్నములోని మో

నుజూడోయీ । తనయా అనుమానింపదగదు లేనెరుకుంటె । యనరాదభయమేమి యను మానించపమిదిగో । వినుమురా నేనన్నయహములో । వివిధములుగాదోచుచున్నవి । గని యుసహామొక పెగరగొట్టిన । గనుపడేదిగలేదుయవలా గానరాదోయీ । స్వప్నములోని మేనుజూడోయీ ॥౯౫॥

౯౬ కం॥ పుస్తకములుండజూచియు । కన్నట్లుల దెలిపినాను ; కలతేమిరనే । నన్ను దొకపస్తుపెదను । మున్ననెవొకపాటబెట్టి । జూడుమాపద్దూ । లెక్కకుమరలవాడారీపద్దూ । అన్నాతననెరుగమున్నజగమెరుకాలు । మున్నస్పష్టగా దెలసియున్నాదేమనరాక కన్ను లకు వైత్యంబుగప్పెను । మిన్నుగూలెనటంచుతామయు । తన్నమాటలునిర్గతులయెద టున్నవాప త్యక్షముగనూ । జూడుమాపద్దూ లెక్కకుమరలవాడారీపద్దూ ॥౯౬॥

౯౭ కం॥ లేనెరుకనుగురుమూర్తికి । దానంబుగనొసగిమరల దానిగొనకుమా । యేనరుడుచ్ఛిష్టంబును । గానిడచియుమరల తిరిగిదానిగైకొనునే । అట్లనెరుకమానికన తగునే । క్షితిలోపల పుణ్యమానవులెవరైన । దానమిచ్చిన విత్తామూనుయడుగరుతిరగి । పూనుదురెతెలవాడు వెంట్రుక । లేనదినబడిపోయియున్నను । గానన్మృతమూడనేర్తురె ఘనులుసూన్మృతవాచవిడచి । దానిగైకొనునే । అట్లనేయెరుకమానికపగునే ॥౯౭॥

౯౮ కం॥ లేకనరుదెంచుమెరుకను । నీ కలసామ్యంబుజేసి । నీజాగ్రతనే । యేకం బుపట్టబయలని । నీకలమెరుక అనుమానుమింతెచాలన్నా । చిక్కులచదువుకంతులేదన్నా । పాకటముగబట్టబయలున్నదరయాక । చీకాకుగనుమెన్నోజెప్పుచుండిరి ఛీఛీ । లోకవాస నవిడుపిదెందుకు । నీకుమూలముగలదటన్నను । సూకరముకు శృంగమెప్పుడి । ఆకసము పూబూచినట్లు । నింతెచాలన్నా । చిక్కుల చదువుకంతులేదన్నా ॥౯౮॥

౯౯ కం॥ ధీమంతుడవనినీకును । యీ మహాసద్బోధలెన్న నిమిత్తినిదీ । నే మాత్రమైనమనుపరి । నీమనసునుసదలుపవలయును । నీమంత్రములనూ । ద్వాదశషోడశీవా క్యములనూ । సామాన్యమనరాదు । జతనంబుగనుదాచ । నీమనసుకతికిష్టి ప్రేమతో ధ్యా న్నించు । నీమనసుజెడగొట్టవలచియు । నెన్నోరీతుల జెప్పుచుండెటి । యీమనుజులెవరైనయడిగిన । నేర్పరించకుమదినిదెలియక । యీ మంత్రములనూ । ద్వాదశషోడశీవాక ములనూ ॥౯౯॥

ఇతి నిజానంద పోతోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్త్వే
పరిపూర్ణబోధోన్నామ అష్టమోధ్యాయః

---

౯ బోధ ప్రతాపము ౯

౧౦౦ కం॥ యెరుకతనుతానెదోచియు । గురుముఖమున దానిమూల । గూ బున్ । గురుతెరగినంతలోపల । హరిగని కరిమ్రిగ్గినట్లూ । నచలాముగన్నా । నీ

యెంత । ఆశ్చర్యమన్నా । గురుతేమితేనట్టి పరిపూర్ణమిదియాని । యెరుకెన్నదెరుగాదు । యెరిగేననాఁ వేళ । వయసతోఁకలజాగ్రితనునెల్లైరుగ నేర్పునాత ద్విధంబున । హరునితి మిరముజూడబోయినకరణిగానిలచుండినట్లై నచలాముగన్నా । నిల్వదుగానెంత ఆశ్చర్య మన్నా ॥౧॥

౧౦౧ కం॥ లవణంబునీటగూడిన । ద్రివ్యమైననులేకపోవు । దానివిధముగనే । చవిబుట్టబోధపన్నను । భపనాశస్థితులయెరుఁగ । ఫ్రిపయమ్లైచనును । కీల్ దెలసినాశ్రి మలులేవిగనూ । పవిమాలముగగురునిపదపద్మములనమ్మి । స్థపమాచరించేటిసాధున త్పురుషాలు । అపనిలోయిగబుట్టబోవని । గద్యతేరణభేరివేసిరి । చవిసట్టపటోయరు లేదని । జెప్పితినిపరిపూర్ణమరగి । ఫ్రిపయమ్లైచనునూ । కీల్ దెలసినాశ్రమలు లేవిగనూ ॥౨॥

౧౦౨ కం॥ సిరిగన్నఅఁగసమితియు । మరిదూరంబైనయట్లు । మూగుణతాటి । పరిపూర్ణబోధపదశిన । మరియెందునలేనియెరుఁగ । మటుమాయమన్నా । యీఆలయ లందు యెటునిల్వదన్నా గురుమంత్రమని యేటిదురుసాయుధముతోటి । యెరుఁగ పృథ్వి ముమూల । మెరగినరుకనివారు । తిరిగిపుట్టుదు రెప్పటికినస్థిరపుయెరుకను తెలిగిన రికిన । తిరిగిపుట్టనెపుట్టలేనెరుఁ గురునిచెమేలుకొంటె । మటుమాయమన్నా । యీఆలయ లందు । యెటునిల్వదన్నా ॥౩॥

౧౦౩ కం॥ మరణసుషుప్తిలోస్వప్నం । బెరుఁగజగంబేడలేఁగ । యేతెంచునో యీ । పరిపూర్ణబయలులోపల । నరుదెంచును తనరుతానె । నాపుత్రవినరా । బయలునుజూస్తే । నగుపడదౌరా । యేపగిదిగనుపించినేగూనొకదయెరుఁగ । యీవగిదెకలమేల్కొజూపెట్టు మీరెండుతేపతేపకువచ్చిపోవున । వెంట్లనొఅదిమొదలెరింగితె చూపురూపులయెరుఁ ఋదిఅదిజూచెవారెవరుండెరపుడు । నాపుత్రవినరా । బయలునుజూస్తే నగుపడ దౌరా ॥౪॥

౧౦౪ కం॥ రోగిస్థిరౌషధంబును । బాగుగచేకొన్నవ్యాధి బాధలువిడునో । యీ గురుబోధట్టులనె । పేగంబుసగొన్నవారి । కేదిరాబాధా । చింతలుదీరె । లేదుయెపేదా । మోహంబుగలభ్రాంతి తోగూడుయెరుకాను । నీగుర్తుచేతానునీవెరగిపరిపూర్ణము । వేగ మునదర్శించినీవెటకేగుదువానీతోటినర్వం । బేగుగదపరిపరివిధంబుల । నీగుటుయెనెరి గేశరీరా । మేదిరాబాధ । చింతలుదీరెలేదుయెపేదా ॥౫॥

౧౦౫ కం నిప్పుఁకర్పూరములుగలి । నప్పుడెనొకకాంతనేపు । నగుపడిమదాలనే । నిప్పుకర్పూరములుచను । నప్పగిదిలేనియెరుఁ । నగుపాడెగదరా । బయలంచేయ నగు పాడదౌరా । తిప్పాలుగలయెరుఁ । తప్పానరుదెంచి । అప్పుడెగురుశిష్యులై పుట్లా డినమీద । చెప్పకనుమటుమాయెగదర । చెప్పుటకునెపరై తెలేరిగ । చెప్పెపేటను చెప్పరానిదె । చెప్పితినియెడతెగనిదాంట్లో నగుపాడెగదరా । బయలంచేయ నగు పాడదౌరా ॥౬॥

బోధప్రతాపన్నామ నవమోధ్యాయః

౧౦ బోధస్థితి లక్షణము ౯

౧౦౬ కం॥ ఏతత్త్వమంటబడకల [illegible] భూతలమునసన్మిషలకు । నేతీరుని [illegible] । [illegible] గుగాదప్పా । భూతభావిష్యవిజ్ఞాతి [illegible] । [illegible] స్వాతిప్పుముగురియునంతట । [illegible] ముత్యములేతరిగపరిపూర్ణబోధ । [illegible] । [illegible]

౧౦౭ కం॥ వెల్లప్పుకొండనియన్నదు । [illegible] కల్లజగంబునదిరుగును । [illegible] యేగినయతనీ । [illegible] వెల్లునాయీమాటకుచ్చితజనుడునరకముపాలగాదే । [illegible] తాపిడచినట్లూ । యీబోధస్థితి [illegible]

౧౦౮ కం॥ కోరదొరకైనబీదల । [illegible] సారవిమగన్నలోనర్పెటి । నేరంబులుగాంచియున్న [illegible] తావిసడూ । నారిపుత్రుల జూచినానందమొందాడు । [illegible] పారడుయుద్ధంబులోపల । పోటుజేయడు [illegible] మీరడుయెపెట్టులున్న । నీతిగాదనడూ । [illegible]

౧౦౯ కం॥ పరిపూర్ణమెరుకలెరగి [illegible] కరచరణంబులుతమవని । జరిపినవిధము [illegible] సౌందర్యకరమూ । కరిదిన్నవెలగకాయలునున్నవిధము [illegible] విచ్చునట్లుగ । స్థిరప్రయోజనమునకులేనిది । [illegible] ధములుండుతనుతా । నెరగినతరువాతముగుల । [illegible] సౌందర్యకరమూ ॥౪॥

౧౧౦ కం॥ స్థితిదెలసినట్టివారలు । [illegible] క్షితిలోపలమానవులతో । నతివ్యవహారములు । [illegible] నెకనుమీ । పతిభక్తిగరిగిన పణతిభాషణలందు । [illegible] యట్లు । కుతుకముతోపరిపూర్ణమున్నది । [illegible] పసిబాలునింద్రియ । చెతలజెందినవిధము [illegible] కనుమీ ॥౫॥

౧౧౧ కం॥ సువిచారయిట్టిస్థితిగల । ప్రవిమలచిత్తునకు [illegible] రవికిరణములలోపల । లవమైనప్రయోజనముకు [illegible] అధికమున్న [illegible] లేవుశశికళలూ । భావించిచూడుమేప్పుడునతారలునున్న । [illegible]

కరునందు । కేవలంబుగజూతుమిరవీ । పావుకులముట్టించయావెలు । గేవిధంబుననిస్రవ్వ యోజన । గావెభాస్కరుడుదయమైతె । రావుశశికళలూ । అధికముగున్న తేవుశశి కళలూ ॥౬॥

౧౧౨ కం॥ జీవంబులేనిబొమ్మలున్ । జీవంబుగలేచిసూర్య చంద్రులవతుగన । భావక్యముగనుగనుపతి । దేవతలజయించినట్లు దెలుపవచ్చిననూ । భ్రమజెందాదేవగావు జూపిననూ । యేవింతలునుగన్నునావంటివనిదెలిసి । భావించువారినేవగిదిగు ర్తెరుగూటు । యీ విచిత్రములన్ని మొదలె । నెరిగి యెరుకనువిడచియుండిన । కేవలాత్ములువారెరుం గనిదెవరుగులేవౌను । వరులూదెలుపవచ్చిననూ భ్రమజెందాదె । వలపుజూపిననూ ॥౭॥

ఇతి నిజానంద పోలోజువీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మదోషరహిత పరమతత్వే
బోధస్థితిలక్షణన్నామ
దశమోధ్యాయః

---

౧౦ గురుని లక్షణము ॥

౧౧౩ కం॥ భ్రమవలనవచ్చుశిష్యుని । భ్రమదీరెటిబోధదెల్పు ప్రభుడేగురుడౌ । భ్రమదీయ తెరిపెరుగగని । భ్రమికుడు సద్గురుడుగాడు । పాటించవోయీ । ఆగురువల్ల । భ్రమదీరదోయీ । కమనీయమైనట్టికాంతషండునితోటి । భ్రమదీరసంతాతిబడయనట్లు ల నమ్మి । యమనియమప్రాణాయములచే । నెరుగునావజ్యోతెబయలని । శ్రమలువెట్టెటి బాధగురుష్వలజెప్పగనెతాలేకచనున । పాటించవోయీ । ఆగురువల్ల భ్రమదీరదోయీ ॥

౧౧౪ కం॥ వుపదేశమననెఱంగక । నుపదేశంబిత్తుననుచు । నూహించెటియూ । చపలాత్ములగొలియావకు । కపటాత్ముడుగురుడుగాడు । గనిపెట్టిచూడూ । యాపరి పూర్ణ । క్రమమెరుగలేడూ । కపటవేషమువేసికౌపీనమునుగట్టి । వుపవాసములు సలుపుమంచు లోకులమెచ్చ । జపముతపములుజేయుచుండియు । జనులకెల్ల భయంబు జూపుచు । నెవములునులేనట్లుగనుపడి । వుపముచేతను భ్రమితుకువాని । గనిపెట్టిచూడూ । యాపరిపూర్ణక్రమమెరుగలేడూ ॥౨॥

౧౧౫ కం॥ కోరికతోనచ్చుశిష్యుడు । యేరీతిగగలిగెభ్రాంతి నెప్పడననుచున్ । యీ రీతియడుగనేరడు । చూడనుప్రతివాదియనుచు । దురహంకారుడురానమ్మితెము క్తి । పొందనంచునురా దరిలేనిఘోరసంసారమువాటించె । పరిపూర్ణబోధనేర్పడదెలియనే రాక । గురుష్వలమేమనుచుమెరుకె । స్థిరముగలపరిపూర్ణమనుచును । నరులనచ్చరి జెపవుగనవా । సంసువనమునుజెరచినట్లూ । దురహంకారుడురా । నమ్మితెముక్తి బొందు కునంచనురా ॥౩॥

౧౧౬. కం॥ త్రివిధదీక్షితులొానర్చియు । పవిమలశిష్యునకు మెయకంభమదీయ
టకై । త్రివిధమంత్రములమర్మము । సవినయముగ దెలువవలయు । సాంగోపాంగము
గన్ । మానసములొానంశాయముడుగన్ । భువిలోన యుభముల్లి పుట్టుచావులులేని । భవనా
శరహితమౌ । పరిపూర్ణబోధాను । చవియుబుట్టగ దెలిపినీకెదు । దెవతారనిబుధులు
మెచ్చ । అపనిలోపలసరెసరె । యనుసట్లు బోధముజేయవలయు । సాంగోపాంగము
గన్ । మానసములొా సంశాయముడుగన్ ॥౪॥

౧౧౭ కం॥ శరణాగతుడై గురునకు । చరణంబులపూజజేసి సేవగొానర్చి । మరి
సుప్రసాదమునుకొాని 1 పరిపూర్ణపుబోధమన్ని । పరమపురుషులకూ 1 జన్మములేదు
భ్రాంతిరహితులకూ । తరమౌనె యీబోధనరయూటకైనార్య । కరుణలేకనుదయెంత ।
ఘనులకైననుగాని । అరుణికిరణములను సోకనివణగునె తిమిరాంధకారము । నరుడు
పావనుడౌనెయీతనువెరుక గురుయర్పణముజేయుూ । పరమ పురుషులకూ జన్మము
లేదు । భ్రాంతిరహితులకూ ॥౫॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్త్వే గురుని
లక్షణన్నాము ఏకాదశధ్యాయః

---

౧౨ శిష్యుని లక్షణము ౬

౧౧౮ కం॥ లీలామానుషవిగ్రహ । సీలుండాచార్యులనుచు స్థిరచిత్తముతో ।
నాలుగుశుశ్రూషణములు । మేలుగనడపింపవలయు మిష్టంబుగాను । సలిపితివేనికష్టం
బుమానూ । లలుదెలియునిచదువు చాలజదివెండూకు । చాలించునీవిట్టివెలుదెలసుకొాని ।
మేలుగను తనుధనముపదిపైనెప్పివాదలులేకగురునకు । లోబడై యీబోధవడసిన ।
వాలువానికిసాటిగలరె యిష్టంబుగానూ । సలిపితివేనీ కష్టంబుమానూ ॥౧॥

౧౧౯ కం॥ గురుదేవివిశ్వేశ్వరుడని | గురుమంత్రిమెప్రణవమనుచు । గురుపెల
సినతత్పురివారణాసియగుము । గురుచరణజలంబెగంగ । గురిగలుగావలెరా | యెడతెగ
కుండ ; గొానియాడవలెరా నరులిష్టదైవంబునకుపూజించినయట్లు । గురుసన్నిధికిపత్రకు
సుమంబులసుగూర్చి । నరమరలులేకుండశోధషినర్చనలపూజించిజనన | మరణములులే
నట్టిబోధను । నెరుగజేసిన నిజగురునిపైగురిగలుగావలెరా । యెడతెగకిట్లుగొానియాడ
వలెరా ॥౨॥

౧౨౦ కం॥ గురునకుమార్జనస్నానము । వరుసతొాజేయించిధౌత వస్త్రములొాసగి|
తరువాతఆసనంబును । తిరముగగూర్చుండబెట్టి 1 తిలకంబునొానటూ । పరిమళద్రవ్యము
లనుంచుమెదుటూ । ధరియించుకర్పూరా గరుకస్తూరియుమెన ' పరికర్మమునభక్ష్య ఫల
హారములనొానగి । మురుయుచునుతాంబూళదక్షిణ ములను యర్పణజేసి నిరతము ।

జరుపుమింనిట్లింగసేవలు । సాధనంబుల భ్రాంతివిడచి । తిలకంబునొసటా । పరిమళ ద్రివ్య ములనుంచుమెదుటా ॥౩॥

౧౨౨ కం॥ గురుదేతల్లియుదండ్రియు । గురుదేబ్రహ్మంబు విష్ణు గురుదేశివుడున్ । గురుదేఖాందవుపాపతి । గురుదేనాకతిగతనుచు । గొనియాడవలెరా । గురునామ మిట్లనుదీనమారా॥ గురుదేవ్వదెంచిన గూర్చుండరాదౌను । గురుభక్తితెరవెరగు గురుగీత లనుజూచి । గురునితీర్థప్రసాదములనె గొనుచుగురుమంత్రంబు మరువక । గురునిచే యాబోధగొంటివ ; తిరిగెప్పుడైవిగెవుడుగురుడె ॥ గొనియాడవలెరా । గురునామమిట్లను దీనమారా ॥౮॥

౧౨౩ కం॥ గురునిందజేయరాదిగ । గురుబోధనుదెలసి దూరగూడదుసుమ్మి । గురువాజ్ఞదాటరాదిగ । గురుమూర్తికిమెదురుబల్కు ।గూడదోయన్నా । గురుసేవల కొదరావన్నా । గురువాక్యతగురికితినెరగితిగసుచునుంపె । గురుబోధమర్మంబుగురునీచెదెరి సేవ । గురునికన్నను దైవమెక్కుడనెరుగజాలము చూడునిజమా గురునిజేరనిజన్మ వ్యర్థము । మరిమరిజన్మించిచావ । గూడదోయన్నా గురుసేవల కొదరావన్నా ॥౯॥

౧౨౪ కం॥ పతిదైవంబనుపతివ్రత । పతిధ్యానమ్మమరువనట్లు భావములోనన్ । మతిమంతుడైన శిష్యుడు । సతతముగురుమూర్తి స్మరణసలుపుచుండునురా । అట్లనె నీవు సలుపుచుండుమురా । వెతనొందడతిలోభివతుగసద్గుణశాలి । హితభక్తిభయముం మనతవె సచ్చిష్యుడు । కులుకముతోగురుమూర్తినదెంచితెనుమరలెపుదేగునోయని । కులుకుజెందకిదాపుపూర్ణ । స్థితినెరుంగునెహితవృద్ధైతె । సలుపుచుండునురా । అట్లనె నీవు సలుపుచుండుమురా ॥౧౦॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ధ్యాయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
శిష్యుని లక్షణన్నామ ద్వాదశాధ్యాయః

---

౧౩ శిష్య విజ్ఞాపన ౫

౧౨౫ కం॥ మీశరణుజొచ్చినప్పుడు । నాశిరమునహస్తముంచి నానొదుటవిధీ । వ్రాసినవ్రాతలుమాడచి । వేసియునాశంకలన్నీ । విడిపిస్తిరయ్యా । నాదురవస్థ వెతదీరెనయ్యా । మీసాటివారుదిగ్దేశంబులనుగలరె । యాశుడెయీరూప మేసినట్లులవచ్చి దానులకు పరిపూర్ణబోధను । జెన్మయిగజన్మించకుండగ । ఆశపాశములన్ని విడుదల చేసినా భ్రమనిలువకుండ । విడిపిస్థిరయ్యా । నాదురవస్థ వెతదీరెనయ్యా ॥౧॥

౧౨౬ కం॥ మోక్షంబుకొరకునేనా । పేక్షలనెంతెంతొపొంది ప్రియముదలర్పన్ । యాక్షితిగలదేశములు ప] రీక్షించితిగాని మిగుల] యాచారంబూ । యెచ్చటగనసు ।

దేవనిజంబూ దాక్షిణ్యలగుమిమ్ము వీక్షింపనాతరమె । సాక్షాత్తుగెన్నొప్ర । త్యక్షంబుల నుబెట్టి । మోక్షమునెభ్రిమదీగ్చితిరినా । ముందుగతమును జూపెనట్లుల యీక్షితిలోమము బొగడుటకును । విధాతకైనసుతరముగాని । దీవిచారంబూ మెచ్చుటగనను । దేవ నిజంబూ ॥౨॥

౧౨౬ కం॥ తంటలుగల సంసారము । నంటియునన్నెరుగలేని యజ్ఞానముచే । నుంటిని నేటిపరకుమిము । గంటినినాకలిమి జగము । కలగన్నట్లుగనూ । యీ పరిపూర్ణ ములో నేను మేనూ । తిలకింపమిరెనాకులదైవమాప్తులు । తలిపంత్రిబొరదాతాపలయేరి మీకన్న । మలుకలునులేనట్టిసూర్గము । చులకనగజూపించితిరినా । ఫలితమేమనపచ్చు నేమీ పాదములెనామూలధనము । కలగన్నట్లుగనూ । యీపరిపూర్ణములో నేను మేనూ॥

౧౨౭ కం॥ పరమదయాకరగురువర । ధరణిలో యీబోధ నాకు దగదెలిపుటకై । మరివెవకిసూక్తులెన్ని । నరమురలేకుండగుప్పి । నతికిస్తిరయ్యా । మీసరివారి నరయలేదయ్యా । పరమాపురుషమి కప్పణజేయుదేమిపుడు । గురుకట్నముగనన్నెగొను ముపాపనచరిత । గురుచరణంబును దీప్పనెవ్వరి । తరిమెధారుణి సంపదంతయు । గురుని కొసగినకొరతయౌనను । గొనుటముఖ్యముగా చెపుదిక । నతికిస్తిరయ్యా । మీసరివారి నరయలేదయ్యా ॥౪॥

౧౨౮ కం॥ యెన్నాండ్లాయెనొయీతెర । తిన్నగగలిగుండిమిమ్ము దెలియనివ కనే । దెన్నియుగంబులుగడచెనా । మన్నామునునేటిపరకు । జూచెదేమయ్యా । నేలే మంచె దోచదేమయ్యా । పున్నాదిపరిపూర్ణ మెన్నాటికొకరీతి । మన్నదానిలోలేక మన్న స్వప్నాంబామె । మన్నదేమిగలేదునొక్కటి । మన్నదేమిచూడ నసేప । కన్నమిక్కిలిలేదు అరఘడి । యన్నిలుపనుమిమ్ము విడచి । జూచెదేమయ్యా । నేలేమంచె దోచదేమయ్యా॥

ఇతి నిజానంద బోలోజు పీరయాచార్య

విరచిత ద్వయాత్మ దోషరహిత

పరమతత్వే శిష్యవిజ్ఞాపనన్నామత్రే దశాధ్యాయః

౧౪ అనుగ్రహ అధికారము ౬

౧౨౯ కం॥ అనియట్లుబలుకశిష్యుని । వినయోక్తులకొంతసేపు వినిసద్గురుడున్ । వినజేప్పెకొన్నిసూక్తులు । వినుమూయవిధెట్లటన్న । వినరామాయయ్యా । యెప్పటికిట్లు గనరామాయయ్యా । కనకంబుపెలిగార మనుగూడిఖచితభూ । షణము య్యా శోభించు కన కాభరణముతీరు । మనుపుమెన్నడు లేనివారమె । మనముమనెనె దెలియుటకున్నై । మన మగూడుట లామెపడుపర । మనలనేమనమెరిగెమనుచు । వినరామాయయ్యా । యెప్ప టికిట్లు గనరామాయయ్యా ॥౧॥

౧౩౦ కం॥ మెచ్చితినీమానసమును । యిచ్చితిపరిపూర్ణబోధ నేమారకదీ । నె చ్చుగజదివి తెలుసుకొన । స్వచ్ఛంబగు గ్రంథమిదియు । చదుపూకొనుమీ । నిత్యము

నీదు మదికద్దూనమ్మీ । పదిలంబుచేన్నిదియే పరులాకుజూపేవు 1 కుదురైనయీబోధ గుణవంతనీకిస్తి । మదిలోనసంశయ మించకికయే । మాత్రమింతకు పేయలేదిక । తుద మొదలగు ద్రైరగిజెప్పితి । నివియుదప్పనిగేమిలేదు । చదువుకొనుమ్మీ । నిత్యమునీదు మది కద్దూనమ్మీ ॥౩॥

౧౨౧ కం॥ కొందరునీగురుబోధను । పొందుదుమనిశరణుజొచ్చి బొగడినయపుడె 1 పొందింపకుతరువాతల । జెందునుమొదలైతెతరచి । జెప్పూమిపనులూ । తిప్పలబెట్టి నొప్పేనాపనులూ । సందేహములుమాని సద్విచారుండైతె । బంధముక్తులులేని బట్టాబయలునుజూపి । మెందులేనటువంటి మెరుకను 1 నేర్పరచివిడిపింపజేసిన । అందరిలొనధికుండుయగు 1 నహమెందులేకను పోవునట్లూ । జెప్పూమిపనులూ । తిప్పలబెట్టి నొప్పేనాపనులూ ॥౩॥

౧౩౨ కం॥ పొట్టకొరకయ్యికొందురు । పట్టుమియీబోధయనుచు బలిమినదెలిపీనట్టులనీవెరగింపకు । వొట్టుసుమీయిదియెనీకు 1 వలదుకుచ్చితుకూ । అపహాశ్యమై నిలదుతుచ్చునకూ । పట్టిపాముకుపాలు పడబోయగనెవిషము । లెట్టువిడచునువిడువా దట్టీలెరగియు తెలుపు । పట్టిభద్రంబైనబోధను పట్టుమనిబలిమిన నొసంగుట 1 పట్టగోలుసులు కోతికాళ్ళకు । బెట్టిసొంపుగనుంచినట్లు । వలదుకుచ్చితుకూ । అపహాశ్యమే నిలదుతుచ్చునకూ ॥౪॥

౧౩౩ కం॥ సనమలమగుయీబోధను । కుదిరించియుతెలుపగోరు గుణవంతులకున్ । వెదకెదరులేనితప్పుల । అధములుమరియెట్లటన్న । నదివినవోయీ । నిపుణులమనసు చెదరింతురోయీ । కుదురైనకస్తూరి గురుగంధములవదలి । రుధిరదుర్గంధాముల్ వెదకు చర్మజీలిక । మదినసహింపక దూలనాడిన । మాన్యులకుకొరతేమి యారశ । నిధినిపరిహాసరించుజకముకు । కుదిరెనాగ్రహతేశు ప్రీథన । మదివినవోయీ 1 నిపుణులమనసు చెదరింతురోయీ ॥౫॥

౧౩౪ కం॥ గడచినపనిచింతింపకు । నడకలనెంచకుమిపసుల నడుపెడిగనిసన్ । నడుపుమిజనులవిధంబున । కడుతృప్తియుబొందియుండు । కలిగినంతలనూ । దృఢపడుమెరుక గానలేవిగనూ । నుడువాకుపరద్రవ్య మూహించిభ్రమచేత । చెడకులేనిదిగోరి నడకయట్టులగాదు । రుడియకుమిసంసారమందున । యుడుములధికంబైనబోధను విడువకుమియెరుకనెటిస్వప్నం । బెపుడుదోచితెనపుడెమేల్గా । గలిగినంతలనూ । దృఢపడుమెరుక గానలేవిగనూ ॥౬॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమ
తత్వే అనుగ్రహన్నామ
చతుర్థాధ్యాయః

౧౫ [గ్రంథ పూర్తి] ౫

౧౫౧ కం॥ గురుశిష్యులు వేడుకతో । పరిపూర్ణంబెరుకరెంటి భావములెల్లన్ । మెరుగెరుక జాడలేదని । గురుతును విడనాడి శిలగ । గూర్చుండిరపుడూ । ప్రతిమెలవాలె । గురుతులేనపుడూ । మరియేమిదోచక మాటన్నబలుకాక । పరులన్నదెరుగాక భావాభావాపై । తిరిగిమాటాడకుగదమది । తెలివిశూన్యంబైనమిదట । గురువుశిష్యులు లేరు మెరగిన । గోప్యమేమియులేదుచూడ । గూర్చుండిరపుడూ । ప్రతిమెలవాలె గురుతులేనపుడూ ॥౧॥

౧౫౨ కం॥ నేనితరులు యననేరని । దానిని యేమనెరుబయలు నేనితరులనీ । నేననుచుంటినిచెప్పరు । లేనిదెనేననుచునుంటె । లేను నేననుకో । యాబయలందు లేను నేననుకో । నేనులేననుకొంటి లేనెలేవిగమెప్పుడు । తానుండునంటిరి దాన్నిదెలుసుట యెట్లు । నేను లేకుంబైనమీచట పూనియుండినదిట్టబయలును । నేనెరుగగద తీరెనాయా । మేనుమెరుకలు లేనిదాంట్లో । లేను నేననుకో । యా బయలందు లేను నేననుకో॥

౧౫౩ కం॥ యామార్గమునకు సాటిగి । యేమార్గముగానరాదు యెల్లప్పుడుయిం । కేమార్గమునకుబోయిన । యామార్గముసాటిలేదు ॥ యిదెనమ్మకొమ్మి । భయభ్రాంతినీకిగ లేదులెమ్మి । యామార్గములనన్ని । నరసిజూచియునేడు యామార్గమేలెస్స । వినజెప్పవలనేను । యేమహిమలులేనివాక్యము । లేమొచటనేనంటినాయవి । నేమరకజపియించుమూటిని । కాముతార్థంబొసగుసెప్పుతు । యిదెనమ్మకొమ్మి । భయభ్రాంతినీకిగలేదులెమ్మి ॥౩॥

౧౫౪ కం॥ ధరరామసాగరంబను । పురములో శ్రీవిశ్వకర్మ భూషణనుతులా । వరలక్ష్మణార్యజనకుడు । తరుణిరామానుజమ్మ । తనయుడాదసుమీ । వీరాచార్యులనివెలసెనుమీ । వరుసతోడుత లక్ష్మినరుసమ్మప్రియుడాను । స్థిరమైనబోధమాగురుని సత్కృపచెల్ల । నెరగిసంతనుదెలిపితినినీ పెరుగవలసినపద్ధతగుదీ । స్మరయు మా పొన్నాల రాజయ్యార్య పీఠంబునకుముద్దు । తనయుడాదసుమ్మి । వీరాచార్యులని వెలసెనుమ్మి॥

౧౫౫ కం॥ దేశికుడుశిష్యునకునుప । దేశంబొనరించిబోధజేసినవెనుక । ఆశీర్వచనముపటుమని । దాసుడుగానిలచియున్న । తనశిష్యవరునీ । దగ్గరదీసి తలమీద చెయినీ । వేసిముద్దిడియుపద్భాసువంచనిదువ్వి । యా సుగుణమునువిడువ కోనుగుణమతి నాపై । ధ్యానమడవగబోకుశాశ్విత దయయునీపైనుంచువాడను । లేసిపొమ్మిగ యింటికనిగురు లేపిదీవెనలిచ్చెయపుడు । తన శిష్యవరునీ । దగ్గరదీసి తలమీదచెయినీ॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
గ్రంథపూర్తిర్నామ పంచ దశాధ్యాయః

౧౬ గ్రంథ సమాప్తి ౧

౧౮౦ కం॥ పరిపూర్ణముకొలేనిదె । గురుశిష్యులుగయ్యి యెరుక గూడార్థంబుఙ । మరుగెరగినంతలోపల । మరిఎక్కడలేకపోయిరి । మరివినరయ్యా।నరులారయా మరుగెరుగరయ్యా । గురుడుదెలిసినదేమొ । సెరిగెనేమదొశిష్య । దెరుగబోయినయెరుకె । మరిగానరాదాయె । యెరుగునదియేమాయెనోకద । యెరుకహంశ్చకైనమీదట । యెరుక మరుపులులేనిబయలె । నెప్పటికి యెడతెగకనుండె । మరివినరయ్యా । నరులారయా మరుగెరుగరయ్యా ॥౧॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత
ద్వయాత్మ దోషరహిత పరమతత్వే
గ్రంధసమాప్తిన్నామ షోడషోధ్యాయః

కందార్థములు సంపూర్ణము
శ్రీ నిజగురు చరణారవిందార్పణమస్తు

శ్రీ దయానందాయనమః

ద్వయదోషరహిత

(అచలతత్వకంద పద్యములు)

౧ కం॥ శ్రీమద్గురు చరణంబులు । నామదిలోనిలిపివంద నములర్పించీ । యీ మించునచలబోధను । క్షేమంబునుగలుగజేయు జెప్పెదవినుడీ॥

౨ కం॥ యీకందంబులసాంతము । సాకల్యంబుగనుమీరు చదివివినుడి సే । సీకలలోరచియించితి । నాకలనెమీకలనుచు నందరుదెలియఙ॥

౩ కం॥ ముందుగపండితసభకును । వందనమొనరింతునాదు వాక్కులగనియు । రందరుమీతనయునిపలు । కందులొనొకపలుకు సమము గాజూడవలెన్॥

౪ కం॥ యెవరోయివివినువారలు । సవరింతురుతప్పులుంటె సాధువులైనన్।యిటి గొప్పజేతురెట్లన । శివుడుకళానిధినిచక్కజేసినరీతిన్॥

౫ కం॥ మామాటవినరదేమొ । మీమానసమునకెయెరుక మేమదిగనమే । మీ మాటలైతెవింటిమి । మామాటేమాకుజూడమాయగదయ్యా॥

౬ కం॥ మనమందరమునులేకనె । మనమైతిమిదేమిమాయ మర్మంబరయన్ । మనలమనమెరిగిపోయితె । మనమాటలుదీరు యిగను మాసభులారా॥

౭ కం॥ నేజెప్పుపద్యములనె । తాజదువకమనసువిరువ ఘస్యతయగునే । యే జోలిమాకులేదిగ । మాజోలేమాకుజాడ మాయగదయ్యా॥

౮ కం॥ సింధువుచెలరేగుసుగద । చందురుడుదయంబుమైన చెరుపులుకుంటల్। యెందుకుచెలరేగునుయివి । మందులకిగ మెప్పుగాత మాస్యులమెప్పొ॥

౯ కం॥ యిదుపరకే గ్రంథంబులు । నదములసుగజెప్పిబుధులు చాటించిరయా । అదిదెలసెవార్లసినాడను । యిదినాసహాభ్యాసమనుచు నెరుగుడిపెద్దల్॥

౧౦ కం॥ శివరామదీక్షితులెతా । నివివిసుమనియచలబోధ నెగజల్లెనయా । యివి రత్నములుయటంచును । భువిలోనెపరెరిగిపోయిరి పుణ్యాత్ములయా॥

౧౧ కం॥ గొప్పగుపక్షులసాటిగ । చెప్పుటసరిరావుకొదువ సూపక్షులుగా । పప్పగిదికృష్ణదేశికు । జెప్పినయుక్తులకుసాటి జెప్పుటతరమే॥

౧౨ కం॥ సాధనసంపత్తియుగల । యీధరసూనవుడుమోక్ష మెరుగకలేక౯ । బోధింపుమనుచునొకగురు । పాదంబులమీదవాలి ప్రస్తుతిజేసెన్॥

౧౩ కం॥ మీసేవకాశించియు[దాసునిగాపట్టినన్ను దయజూడుడిమీ । దాసా నదాసులకునే । దాసుడననిద్వావశముల దండమొసర్చెన॥

౧౪ కం॥ కరుణామృతుడగుయాగురు । చరణంబులమీద వాలు శిష్యునిలేపి । చనుదెంచుచేలనిచటికి । యనుమానములేక తెలుపు మనియడుగునవెన్॥

౧౫ కం॥ నేనెట్లుజన్మమైతిని । నేనెక్కడబోదుముందు నేనెవ్వడనో । నానిజము నేనెరుంగక । యోనిజగురుపర్య తెలియవచ్చితి సుమ్మీ॥

౧౬ కం॥ జననమరణంబులేనిది । ఘనమగునిజబోధనేదొ కరుణాకరనే। వినవ లయునసుచువచ్చిన । ననుదగ్గెరదీసిబ్రోవు నాత్మజుడనుచున్॥

౧౭ కం॥ అనియిట్లుశిష్యుడప్పుడు । తనమొరనొకకొంతసేపు దగవినుపింప౯। తనకరుణగలిగిబోధను । వినుమాయనిజెప్పదొణగె వేడుకబుట్టన్॥

౧౮ కం॥ వున్నదివొక్కటిలేకను । నున్నదినొకటగును రెంటి సూహింపదగున్। వున్నదివున్నట్లుండును । విన్నపనొకలేనిదాన్నె విడువగవలయున్॥

౧౯ కం॥ పుట్టనిచావనిదొక్కటి । పుట్టించియుచంపుపుట్టి పోవునొకటియున్ । మొట్టమొదలచలమునుగని । పుట్టించియు చంపుదాన్ని పోగొట్టుమురా॥

౨౦ కం॥ తనయన్యమేమిలేకను । ననిశమునొకరీతినుండు నదిపరిపూర్ణం । బను చావిలోననీవె । మునుచెప్పనుడులేనిమెరుక మంచముపోసి॥

౨౧ కం॥ తనలోపలున్నయెరుకను । తనుగుర్తించదుగదేమి తహాజంబొనుమీ। తనకెరుక లేమగనుకను । । తనమతనేచెలియరాని దగునుకోమా॥

౨౨ కం॥ నేనన్నదేడనుండదొ । నేనీవనరానిబయలు నిండున్నదిగా । నేనన్న దానిలోపల । లేనివిచిత్రములుజగము నిమిడున్నదిరా॥

౨౩ కం॥ పరులౌరులితరులునేనని । నరసించెటిమెరుకరీతి ననదీయచలం । పరు లౌరులితరులునేనని । మెరుగుటమరచుటలు సహజ మెరుకకుసుమ్మీ॥

౨౪ కం॥ యిచ్చటనచ్చటయనకను । యెచ్చటనైనున్నదదుగో యీపరిపూర్ణం । బొచ్చుటచచ్చుటలేనిది । యిచ్చతోనీ పెరగియుంటె యిచ్చనెచనురా॥

౨౫ కం॥ యేనాడులేనిమెరుక । నేనస్థిరమనుచుబయలు నెప్పటిదనుచున్ । తానెరిగినంతలోపల । భానునితిమిరంబుగన్న పగిదిగపుత్రా॥

౨౬ కం॥ తిప్పలుగలయీమెరుకను । మెప్పుడులేదనుచు అచల మెరిగినయపుడే । చప్పుడుబంచామెనుమా । యప్పానిపు నేనులేను । యచలమునందున్॥

౨౭ కం॥ మెకష్టములనుబొందక । నీకలనీమేనునిన్ను నేకముజేసీ । పార్కట ముగగురుకృపచే । నీకలమేల్కొంటివేని గేమున్నదిరా॥

౨౮ కం॥ యీబట్టబయలులోపల । నేబుట్టుటబద్ధమనియు నీకీలెరుకై । తేబుట్ట బోవటంచును । కాబట్టియుదెలుపుచుంటి గనరాతనయా॥

౨౯ కం॥ వినుమీయచలముయెరుకను । వినుపించితివెంటి నీవు వినితెలిసితివా । వినికనగలేనిదచలము । గనినాననుమెరుకనిల్వగలదేచూడన్॥

౩౦ కం॥ మెక్కువముచ్చటైందుకు । నిక్కముగనుబయలెరంగి నేనీపనియే । వొక్కటివిడచినచాలును । యిక్కడితొజన్మ మళ్లి యెత్తవపోరా॥

౩౧ కం॥ తెలివేసుమిజ్ఞానంబన । తెలివేసుమియెరుకయనుచు దెలసినతెలివిన్ । నిలువనివకుయచలంబున । కలకాలములేనిదాని కాంక్షయేల॥

౩౨ కం॥ నాకండ్లుముక్కునాచెవి । నాకాళ్లపయంగవములు నాయనునట్లే । యీ కారణకార్యంబులు । లోకులులోకములు మెరుక లోపలవెలయు॥

౩౩ కం॥ నీతోటిజన్మమాయను । నీతోటేపోవుసుమ్మి యీ జగమెరుకల్ । నీతీరు గాకయింకొక । చేతీరనరాదుచూచి నీవేగుమిరా॥

౩౪ కం॥ నీమూలమెదకిచూచిన । యేమాత్రముగానరాదు యీ బయలం దున్ । నీమేలుకస్వప్నంబులు । తామైతమెవచ్చిపోవు తనమూలమునన్॥

౩౫ కం॥ పుట్టనిచావనిదానిలొ । పుట్టినదటలేనియెరుక పుట్టుటమెట్లో । ఘట్టిగ వంధ్యకుసూనులు । పుట్టినరనుచున్నయట్లె పుట్టెనుసుమ్మీ॥

౩౬ కం॥ పుట్టించెబ్రహ్మయనినను । గట్టిగయాబ్రహ్మమెరుక గాయనవచ్చున్ । చెట్టయితెవిత్తయందున । బుట్టునువిత్తట్లెచెట్ల బుట్టునుగదరా॥

౩౭ కం॥ ఎండమావులజలంబులు । నిండుగదాహంబుదీర్ప నిజమాయనయీ । ఖండఖండములుగలయెరు । కుండినదేయనుచుబలుక నొప్పునుపుత్రా॥

౩౮ కం॥ నీకలలోనపుదెంచిన । లోకంబులుమేలుకందు నుండినపైతే । నీకలిమి జగములట్లనె । ప్రాకటముగనున్నవనుచు భ్రమపడవచ్చు॥

౩౯ కం॥ నీతాతలుయెటుబోయిరో । యాతాతలకలిమిజాడ యగుపడెనేనీ । యీ తనువెరుకజగంబులు । ప్రాకటముగనున్నవనుచు భ్రమపడవచ్చు॥

౪౦ కం॥ తరువాతలజనియించెటి । మరినీకొడుకేడగలదో మనకగుపడెనా । అర మరలేకనుయెరుకను । స్థిరముగనేనున్నదనుచు జెప్పగవలయున్॥

౪౧ కం॥ తనువెరుకయెరుకపేరని । యనిపలికిరిగానియట్లు యనదగదెపుడున్ । తనువెరుకలురెండొక్కటె । తనుమేమనబోదుయెరుక తాలేకున్నన్॥

౪౨ కం॥ తనువుజడంబనియాత్మను । వినుతించిరిబ్రహ్మమనుచు నిదిదబ్బర యో । తనువాధారముదప్పిన । తనునేననియెరుకమాట దలపనెవరురా॥

౪౩ కం॥ మనమేయీతనువులునై । మనమేమాట్లాడిమనల మనమేయెరగి । మనమేగెటివారమెకద । మనమేబ్రహ్మంబుయంటె మరినమ్ముదురే॥

౪౪ కం॥ అప్పచ్చికొండయంటెను । అప్పలుభక్ష్యములుగలవె । అటుపలెయెరు కన్ । గొప్పైనబ్రహ్మమంటెను । యెప్పటికొకరీతినుండ కెందుకుచనురా॥

౪౫ కం॥ రతనయ్యయనుచుబిలచిన । రతనంబులువానినుండి రాబడుగదరా । యతనంబులెన్నిజేసిన । పతనంబౌలేనియెరుక । భ్రాంతులెయివిరా॥

౪౬ కం॥ ముద్దుకుబెట్టినపేర్లను । ముద్దుకుసరిపోవుగాని ముందరబడునే । పద్ది తొనేతీటీరల । పద్దనునెయ్యున్నదౌర వలదాభ్రమలన్॥

౪౭ కం॥ మిన్నులమధ్యనవెలుగుచు । నున్నదిపరమాత్మయనుచు నూహించిరిగా । యెన్నడులేనిదెయదినిపు । నిన్నేయని తలచివిడువు నీపైభ్రాంతిన్॥

౪౮ కం॥ మహావాక్యంబులునాలుగు । నహమేబ్రహ్మనుచుబలికె నదినమ్మకుమీ । అహమేబ్రహ్మంబైతెను । అహమెప్పటి కుండవలయు నచలముతీరున్॥

౪౯ కం॥ నేతిమహావాక్యములతో । నీతనువెరుకలనుయెందు నిలువనివకుమీ । యేతత్వమంతటనుగల । దాతత్వమెనిత్యమనుచు యనవలెకూనా॥

౫౦ కం॥ యీతనువుతోటియీనహ । మేతెంచునుమరలచనును యీతనువుతొనే । యాతీరుబ్రహ్మమైతెను । యీతనువుతొవచ్చిపోవు టెందుకుగలుగున్॥

౫౧ కం॥ యెరుకపరిపూర్ణమైతెను । నెరగించుమిజననమరణ మెందుకుగలుగున్ । పరిపూర్ణమెపుడుబుట్టదు । మరియెన్నడు చావబోదు మాగుణశాలీ॥

౫౨ కం॥ ప్రాణంబులుబిగబట్టియు । మానవులువిపత్తులొందు మార్గపురీతిన్ । గానంబడదీబోధను । పూనినకష్టములు దొలగి పోవుసుసీలా॥

౫౩ కం॥ యిత్తడికనకంబెట్లగు । సత్తునురజితంబుయగునె జడమగుదేహం । బెత్తెరగునపావనమగు । చిత్తరువులవస్త్రమెట్లు చేతికివచ్చున్॥

౫౪ కం॥ పావనమయ్యెదననుకొని । భూవలయమునందు కొన్ని పుణ్యనిధుల కున్ । బోవుటచేయేమాయెను । యీవృత్త శరీరభ్రాంతు లెందుకునీకున్॥

౫౫ కం॥ లోపలమలమూత్రంబులు । ఆపైమాంసంబురక్తమస్థులుచర్మం । బీపాడుదేహమందున । జూచెదవామెరుకరూపుజూచివిడువురా॥

౫౬ కం॥ లేనిదిలేదనిచూడక । నేనిజమనియాగయోగనియమనిష్ఠల్ । తానెన్ని జేయుచున్నను । మేనెరుకలునిలువకేగుమిదిసత్యమురా॥

౫౭ కం॥ దేవతలనుచునురాళ్ళను । భావించియుపూజజేయ భ్రమవిడగలదే । యీవెర్రిభ్రాంతియదిగన । వావృత్తదిచిపతలాట వసుధలొసుమ్మీ॥

౫౮ కం॥ దేవతలటమనుజులపై । ఆవాహనమయ్యిపూపిఆడించునటా । యేపె ర్రితనమొపైత్యమొ । భావజ్ఞులునగరెనరులపాటులజూచి॥

౫౯ కం॥ దేవుడుపుట్టడుచావడు । దేవుడుమాట్లాడబోడుతీప్రిముపడదా । దేవు డుసర్వమునిండెను । దేవునికేకర్మలేదు దెలియరతంట్రీ॥

౬౦ కం॥ కష్టముఫలితంబంటిరి । కష్టముమాకేమిలేదుగద దున్నకనే । సృష్ట ముగవిత్తులలికితే । కష్టముచెయ్యనిదెపండె కలతేమియురా॥

౬౧ కం॥ మాటలపందిరివేసిన । మేటికిమాకింకచింత యిదిచల్లగనే । తూపైపె లేకనున్నది । కోటిలొనొకరెరిగెవారి గూఢార్థంబున్॥

౬౨ కం॥ యెరుకేయెరుకకుకొమరులు । యెరుకేయెరుకకును మాతృ వెరుగనె పితృ । యెరుకేయెరుకకుబంధువు । యెరుకేతను బంపముంప యెరుకేసుమ్మీ॥

౬౩ కం॥ జనియించెనెవడొపేనును । గనినేననిభ్రమసెనెవడొ గానగరాదొ । పనిపాయెనెవడొతెలియదు । వినుమా యిది యింద్రజాల మేయనవచ్చున్॥

౬౪ కం॥ నిప్పుకుచెదలెక్కనగతి । యెప్పుడులేనట్టియెరుకయీబయలందున్ । ప్పుడులేనిదెకనుపడె । అప్పుఆకాశపుష్పమగుపడినట్లా॥

౬౫ కం॥ హూమగుండంబులోపల । తామెరలునుబూసెనంటె దగనమ్ముదురే । మేనుగానియచలము । కీమేనులుబుట్టునంటె నిదిదబ్బరయా।

౬౬ కం॥ యిదిజూడపాచితీగెకు । మొదలెక్కడదొరకనట్లు మోదంబలరన్ । మొదలులేనిబయలులో । యిదిలేకనెతోచుచున్న దెరుగుసుసీలా॥

౬౭ కం॥ పాపమననేదబద్ధమె । పాపంబని పెద్దలనిరి పాపపుమాటల్ । నేపట్ల నైనవలదిగ ॥ పాపమెలేదందున్నదంటె పాపముసుమ్మీ॥

౬౮ కం॥ సత్యంబెజయముజయమను ॥ సత్యంధులకెంతొ కీర్తి సమకూడెగదా॥ సత్యంబెబట్టబయలగు సత్యముగానెపుడు నీవ సత్యము విడరా॥

౬౯ కం॥ హరిగన్నకరివిధంబున ॥ పరిపూర్ణముగన్న నేనబద్ధంబనుచున్ । గురుఁడెరిగినంతలోపల ॥ మరిదానిబలంబులుడిగిమటుమాయమగుమున్॥

౭౦ కం॥ కనుపడుచున్నది యెదుకని । యనుమానమువడితివేమొ నానావిధముల్ । గనుపడుగదస్వప్నంబున ఘనుదెవ్వండులేని చిత్రములభంగిసుమీ॥

౭౧ కం॥ అన్నముసారాంశంబున । పన్నుగరుధిరంబుశుక్లఫలములప్తుల్ ॥ తిన్నగఘాతములైదుతో । క్రన్ననబ్రహ్మాండమెరుక గననాయెసుమీ॥

౭౨ కం॥ యేలాగుగృహమునకుదూ । లాలునువాసాలు మోటి అడుగులుగోడల్ । నాలాయముగనుయిల్లా । నేలాగో యెరుకతనువులేవకటౌరా॥

౭౩ కం॥ వకబీయమాగదమహీరుహ । ముకుశాఖలుపత్రకుసుమ ములువిస్తారం । ప్రకటితముగఫలములతో । వికసించును యెరుకయగునై విలసిల్లునురా॥

౭౪ కం॥ కోటికిశృంగములొచ్చుట । నేటిరొ అచలమందు నెక్కడలేకన్ ॥ యీతనమెరుకలువచ్చుట । రాత్రిలో శివుడున్న భంగి రాసేకలిమిన్॥

౭౫ కం॥ వోనాముద్దులనూనా] యీనిర్మలమైనబయలువెప్పటిదనుచున్ ॥ యీవిశ్వమంబెరంగిన ॥ లేనెరుకవులేనెలేవునేటికిచింతా॥

౭౬ కం॥ వొకచోటనుండుగదయిం] కొకచోటనులేకతిరిగెనూహింపుమవే ॥ రొకచోటలేకపోవును ॥ సకలమునకు కర్తానెచంపనముంపన్॥

౭౭ కం॥ తనలోపలనేవచ్చియు । తనలోపలనమయుచుండుతననామేమల్ తనుపేరువేరుగైనను । తనువొక్కడెగముకతననె తప్పకదియిరా॥

౭౮ కం॥ తొమ్మిదిద్వారంబులుగల । బొమ్మకువొకరెంటిలోన పొరపొరతింటిన్ । సమ్మతముగ యెరుకస్థా । నమ్ముముగనికూకటేరు నదిత స్థైర్యరా॥

౭౯ కం॥ యీయముపమెరుగనివారలు । యీయెరుకయఖండజ్యోతి విదిదెలిపి తెనే । పాయెమజన్మములందురు] కాయముయున్నంత వరకు గనుపడుపుత్రా॥

౮౦ కం॥ కనకపుమణిభూషణములు । తనవునకునలంకరింపతనువేమైనా ॥ కనకంబుతీరుమాదునె] క్షణభంగురమేనుకేల జెచ్చెరగుర్తుల్॥

౮౧ కం॥ లేనిదియనిరేబయలును । లేనిదియీబయలుగాదు తేనిదెయెరుకా॥ నేననవిబయలులోపల] లేనిదెనిమిషంబుదోచి నేననిపోవున్॥

౮౨ కం॥ పలుకనియీబోధెరుగక । కలకాలమునరులకెంత కష్టముగలిగెన్
పలుమారుతినుమటన్నను । పులివల్లని మాడ్కిజనుల బుద్ధులుజూడన్॥

౮౩ కం॥ తెలియనివారికిబోధను । దెలుపుటదుస్తరము గొప్ప తెలివిగలిగినన్ ।
కులగిరులనెత్తినట్టుల । బలుకష్టముగురునికౌను పావనచరితా॥

౮౪ కం॥ సులభంబుసూక్ష్మగ్రాహికి । నలసడయింతైనలేక నతుకునుబోధా ।
తలమీదపుష్పమనుచే । తులతోడనువాల్చినట్లు తొంవరగగనున్॥

౮౫ కం॥ అందరితనవతుజూచును । మందుడుయీబోధదెలియు మాన్యులసై
నన్ । అందరునావతుగనిమది । యందునవల పోయుజారు లట్లనెవిసుమీ॥

౮౬ కం॥ పయలుననుమెచ్చు చెనని । మరిమరిడంబములుజూపె మనుజునిభక్తీ ।
నరయగకోతికికొచ్చెర । తనమౌనెపెపగలగొట్టి తాభుజియింపన్॥

౮౭ కం॥ బూటకవేషపువారల । మాటలుగనిభ్రాంతిపడెరు మరియీజనములల్ ।
దీటైనబోధెరుంగక । పాటకుభ్రమియుంచి చిక్కు బడునప్పముగన్॥

౮౮ కం॥ నాసీయంవనగలిగే । నానాగమమంత్రశాస్త్ర నటనలుమాయల్ ।నాసితో
ఉేచనుగద । లేనివిచిత్రింబువిశ్వమేపైనసుమీ॥

౮౯ కం॥ తనగర్భమందుకలలో । జనియించిరిసతిసుతాది జనసీజనపుల్ ।
ఘనమంత్రులురారాజులు । తనమేల్కొలేకపోయిరి తనకలిమిగనన్॥

౯౦ కం॥ యీపృత్తబట్టబయలును । నీవిప్పుడువుండజూచి నీనాయెరుకన్ ।
యేవేళ్ళలేదటంచును । నీవేనిన్నెరిగిపో యిగేమొ అపలన్॥

౯౧ కం॥ మూలంలేనిశరీరం । చెలాగరుదెంచెచూడు మీబయలందున్ । మూల
ములేకచెపాయను । ఆలోచనమేలలేనిపసురాయెరుకన్॥

౯౨ కం॥ తనతల్లిజచ్చికలలో । గనుపించియుతననుబట్టె గదయన్నటులే ।
మనులేనియెరుకదయ్యము । నినుబట్టెనుగురుడు మంత మేసినచనురా॥

౯౩ కం॥ తనువుకుబిందువెమూలము । ననువగుబిందువుకు మూల మగుతను
చెప్పడున్ । తనబింమపులకుమూలము । వినుపింపగజేయుటకును విధివదుపశమే॥

౯౪ కం॥ చిక్కుంచమెపకనెరుంగుట । మక్కువనీకేలవలదు । మాగుణశాలీ ।
పక్కనియీబోధాగ్నిచె । చిక్కులనెరుకను దహింప జేయుమిపుత్రా॥

౯౫ కం॥ పటుమనినీవీబోధను । చిటుకునజెప్పంగవలదు చంచలమతికిన్ ।
అటుకులగొట్టకరుచికర । మెటులుండునుతరచిచెప్పు మెవ్వరికైనన్॥

౯౬ కం॥ తనయానీమదినేగని । యనుమానములేనిబోధ నతికిస్తిసుమీ । గను
మాపోక్షమదీనిలో । అనుమాత్రముశంకలేని దగురాతంద్రీ॥

౯౭ కం॥ ఆసాంతముయీబోధను । దాసుడుగానిలచియున్న తనశిష్యునకున్। జేసినతర్వాతనయా । దేశికునకుమ్రొక్కి మదినుతింపగదొణగెన్॥

౯౮ కం॥ యెటుదోచకయిలువెళ్లియు । యిటకొచ్చితిమత్ఫలమున మీకృపగలిగ । ప్పటినుండిబోధజేసితె । కుటిలంబిపుడేగినాదు కోరికదీరెన్॥

౯౯ కం॥ దొరికెనుమీచరణంబులు । మరకతమణిపద్మరాగమౌక్తికములుగా । ధరయింతుశిరమునందున । పరమామృతమైనముక్తి పదవీవనుచున్॥

౧౦౦ కం॥ మీనోటమొదటవెళ్ళిన । దేనిశ్చయమాయెకొనకు యీతనువెపకల్ । లేనివెయనిమొదటంటిరి । లేనేలేనైతినాదు లేమిడిగనినన్॥

౧౦౧ కం॥ యెన్నిదినంబులుగడచెనొ । తిన్నగయీమాయయనెటి తెరగలిగుండీ । తన్నెరుగనివకహాయను । నిన్ననెతెరదీస్థిరిపుడు నిజగురుమూర్తి॥

౧౦౨ కం॥ నాకలలొలేకతోచిన । లోకములోకులనుజూచిలోలతజెందన్ మీగరుణగలిగిమెల్కొన । నాకలకలిమేడలేకనరగెనుతండ్రీ॥

౧౦౩ కం॥ ఆయానమెంతమీకిపు । డాయెనొనామూఢమతికి యతుకుటబోధన్ జేయుటకైశ్రమపడితిరి । నాయపరాధముక్షమింపు నాత్మజుడనుచున్॥

౧౦౪ కం॥ నీవేతల్లివిదండ్రివి । నీవెనాతోడునీడ నిజముగసఖుడౌ । నీవేదైవముబంధుపు । నీవేనాపల్లభుడవునిజగురువర్యా॥

౧౦౫ కం॥ యెదుటఘటముంచిచూపిన । విధముగయీబయలుజూపి వివిధభ్రమలచే । ముదమొందుచున్నయెరుకను వదిలిస్థిరినిమిషమందు వోగురువర్యా॥

౧౦౬ కం॥ నాకంటెమొదలుదోచిన । లోకంబులులోకులనుచు లోలతజెందన్ మీకంతకృపనుసోకిన । నాకలిమేయింద్రజాల మైపాయనయా॥

౧౦౭ కం॥ గురుకులవాసముజేయక । తిరిగితిమోక్షంబుకొరకు దిగ్దేశములన్ నరసితిగనినేనెచ్చట । నెరుగనుయీబోధ మీతొ వింటినిస్వామీ॥

౧౦౮ కం॥ కటకటలేనెరుకమహా । ర్భాటమైయెటుదోచనివక భయభ్రమలందు నటునిటునల్లాడింపగ । యిటురమ్మని యెరుకతగవు నిడిపిస్థిరయా॥

౧౦౯ కం॥ పునరుక్తిలేనిబయలున । చనుదెంచితినాదుకలిమి సమరసమెరగీ । చనుటమెగదనాసహజము । అనుమానములన్ని నేటి కరిగెనుతండ్రీ॥

౧౧౦ కం॥ కోరిమీసన్నిధానము । జేరగనాశిరముమీదచై మోపపుడున్ । దేరితినభయమిడితిరొ । నారీతిగశరముయెరుక నణచితిరయ్యా॥

౧౧౧ కం॥ పుట్టగనేలేదంటిరి । పుట్టగనేలేదు అచలబోధ వడసినన్ । గిట్టగనేపోదునుయిగ । వట్టివిచిత్రములభ్రాంతి వదిలెగదయ్యా॥

౧౧౨ కం॥ యేనోషునోచినాథనా । నేనెరుగుటకయ్యెవస్తు రీరూపముసన ॥
మానవునిగమిముజూచిన । వానికినరకంబుగాదె వసుమతిలోనన్॥

౧౧౩ కం॥ మీకైమీరరుదెంచియు । నాకేర్పరచితిరిబోధనానాయన్నా । మీరే
మీవానగుదెప్పుడు । నాకేదిగదోచదాయెనజనుతచరితా॥

౧౧౪ కం॥ మీరొనరించుసుకృతపుప । కారమునకుప్రతియొనర్ప గానగరాదే
ధారుణిసంపదనిడినను । తీరదుగదమీరుణంబు దేశికవర్యా॥

౧౧౫ కం॥ యెన్నివుపాదులజూచిన । తిన్నగగురుదురుణముదీర్ప దెలియగరాకన్॥
నన్నేగురుదక్షిణముగ । పన్నుగమీకర్పణజేతు పావనచరితా॥

౧౧౬ కం॥ అనియిట్లుధారబోసిన । వెనుకనునూరకమునిలచెవిగ్రహముపగెన్॥
తనహస్తముతలమీదను । మునిచియుభళిరాయటంచు నుడివెనుగురుడున్॥

౧౧౭ కం॥ అబ్బెనునీకిబోధయు । షబ్బాసురభువిలోనీతోసరిరారెవరున్ । దెబ్బ
రకైననువోర్చితి । వబ్బానీమదియభీష్ట మరసితిపుత్రా॥

౧౧౮ కం॥ ననుదిట్టికొట్టిగురుడని । మనముననదలపోయబోకు మహాగుణశాలీ ॥
మనసరయగోరిబహువిధ । వినుబాధలబెట్టియుంటి నీవెరుగుటకై॥

౧౧౯ కం॥ తెలియనివానిగనీవును । యిలలోవర్తింపుచుండునీకష్టసుఖం । బులు
కలనుదోచునటువలె । దలపుముకాలంబుగడుపవగునొకరీతిన్॥

౧౨౦ కం॥ కొట్టకుమీనిరుపేదల । దిట్టకుమీసాధువులనుతీక్షణజేసి । ముట్టకుమీ
పరధనమును । బెట్టకుమీపదులమాట బట్టినచేటౌ॥

౧౨౧ కం॥ పెద్దలపొందగన్నుమది । కద్దియువందనముజేసికడుపేదుకసమే ॥
సుద్దులనడిగితెలుసుకొన । ముద్దగుమాన్యులకుభక్తి ముక్తులుదెలియన్॥

౧౨౨ కం॥ సత్యంబుదప్పబోకుమ । సత్యంబగుయెరుకజోలిచెవిపెట్టనపా ॥
అత్యంతభక్తిగురునికి । నిత్యంబపైజేసివినుమియాబోధేపుడున్॥

౧౨౩ కం॥ కోరకుమీయేవాంఛల । బారకుమీబోధలభితభాషణలందున్ । మీర
కుమీగురువాజ్ఞయె । మారకుమీసుజనచెలిమి మహాగుణశాలీ॥

౧౨౪ కం॥ అందరివలెపనులన్నియు । తొందరపడకుండజేసితుదమాగుసుమీ
కొందరుమెచ్చగలేదని । కుందుటమనమెంత్రతిధివ కులవశమౌనే॥

౧౨౫ కం॥ యించుకయైననుసంశయ । ముంచకుమీమానసములో నుపమీబో
ధన్ మించినదుండునాయనుచువ । హించకుమిగవేరెలేదు నీతోడుసుమీ॥

౧౨౬ కం॥ గురునిందజేయుచుండిన । తెరగుననిలచుండిదినిన దేశికపలవన్ ॥
గురుబోధదెలసిదూరిన । నరునకునరకంబువాని నరయుకుమానా॥

౧౨౭ కం॥ పరకాంతమాతృభావము । పరద్రవ్యముతృణముగానుభావింపుసుమీ। పరనిందచెవులవిన్నను] మరిదూషణజేయబోకు సాబుద్ధితమా॥

౧౨౮ కం॥ తల్లిపతుగురునిభార్యను । మెల్లప్పుడుమ్రొక్కివేడు నిదిధర్మంబా। మళ్లిజన్మింపజేసెటి] చిల్లరబోధలనుచూర్ణుజెక్కివినుమిరా॥

౧౨౯ కం॥ కానున్నపనులుగానిగ । రానున్నవివచ్చిపోని రాసుకుమారా] పేనెడుకలస్వప్నంబున । లేనివెగనిపించిపోవు నేటికిచింతా॥

౧౩౦ కం॥ యేవస్తురూపకంబున । నీవైబ్రహ్మాండమయ్యి నేననబడెనా । యావస్తువెగుర్తనబడు । నీవెన్నడుజూడలేదు నీభ్రమరూపుల్॥

౧౩౧ కం॥ వద్దుసుమియేబోధలు । రద్దుసుమీదీనిసాటి రావెన్నటికిన్] శ్రద్ధసుమీయెప్పటికి । బుద్ధిసుమిట్లుంచిమరువబోకు సుసీలా॥

౧౩౨ కం॥ దాచకదెల్పితిబోధను] యోచనజేసుటయులేదు నోసుకుమారా । ఆశీర్వచనములిదెగొను · మాచైతలమీదనునిచె మద్గురుడపుడున్॥

౧౩౩ కం॥ పొన్నాలరాజయార్యుల । గన్నాడనువారివలన కాంక్షలుదీరెన్ । విన్నాడబోధలెస్సగ । అన్నానీకేర్పరింప యని తెలియుసుమీ॥

౧౩౪ కం॥ శ్రీవిశ్వకర్మవంశము] లోపుద్భవమొందినాడ లోకులెరుగుసు । బ్రహ్మవీరచార్యులనుచును] భావించిరినీవునేను భ్రమకలనెసుమీ॥

౧౩౫ కం॥ తనయామద్గృహమునకిగ । జనుమాయనిలేచె గురుడు సంతోషమనన్] ఘనభక్తిచేతగురుపద] వనజములకు సాగిమ్రొక్కె వరశిష్యుండున్॥

౧౩౬ కం॥ వున్నట్టులుండజూచియు । కన్నట్టులబలుకునట్టి ఘనులందరికిన్ మన్నింపుడనుచువేడితి] చిన్నప్పటిసుతునిమాట చిరునగవువలెన్॥

౧౩౭ కం॥ ఇరశాస్త్రికరిహిమకర (౧౮౭౧) మరయగను ప్రమాదినామ మాశిరమునన్ , మరికృష్ణదశమినాటికి । సరిపడె గ్రంథంబుపూర్తి సద్గురుకృపచే॥

౧౩౮ కం॥ యేనరుడుగురునిపాదము] మానితముగబట్టలేడొ మరివాడైతెయీనిజగ్రంథమెరుంగడు] నేనీవనరానివారె యీమరుగెరుగున్॥

౧౩౯ కం॥ మాటలేనట్టిబయలున] మాటలుమాట్లాడి మాట మర్మముదెలియన్ మాటమాట్లాడరాకను] మాటనువిడిలేసిరపుడు మరిగురుశిష్యుల్॥

౧౪౦ గురుశిష్యులుగూడిరువురు : పరిపూర్ణమునుండజూచి భ్రమరూపంబున్ । నరసివిడనాడిరటయీ] మరుగేమిటొ తెలియదయ్యె మరినరులారా॥

ఇతి నిజానంద పోలోజు వీరయాచార్య విరచిత ద్వయదోషరహిత
అచలతత్వ కంద పద్యములు
సమాప్తి
* శ్రీ నిజగురు చరణారవిందార్పణమస్తు *

మే లు కొ ల్పు

౧ మేలుకొనవెనిజగురుండనే । మిహిరుడుదయంబొచునుండెను
శీలులైజనులంతజాగ్రిత । జెందిరదుగొసుమీ॥ ఆత్మా మేలుకొనవే
౨ కండ్లకునుబలధనములనెపొర । గప్పిగర్వముచేతపెద్దల
కండ్లగానకపోతిబారుగు । పండ్లభ్రమజూచీ ॥ఆత్మా॥
౩ వచ్చితివిగురుమూర్తితోనొక । ముచ్చటాడిపొయ్యెటందుకు
తుచ్ఛపనులలొప్రొద్దుబుచ్చితె । మెచ్చరెవరుసుమీ ॥ఆ॥
౪ ప్రొద్దుజరిగెనుబాలయవ్వన । వృద్ధవంబుసమీపమాయను
బద్ధమతిపైమరచితివిగురు । వద్దజేరవలెన్ ॥ఆత్మా॥
౫ శుద్ధితోగురుమూర్తిపాదము । నద్దిపూజలుజేయవలెనని
బుద్ధిపొడముచునున్నదిప్పుడు । శిద్ధమగుదుసుమీ ॥ఆ॥
౬ పుట్టిచచ్చెటితనువుయెరుకల । పుట్టకుండగముంచివేయగ
దిట్టమౌగురుబోధగనవలె । తెలివిబొందుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౭ నేనుమేనులులేనిఅచలము । లోననేననిపలుకుచుంటివి
లేనియీయపవాదమెక్కడి । దొనెరుంగవలెన ॥ఆత్మా॥
౮ వున్నదేమొలేనిదేమొ । వుండజూచెటిదనుకనేనై
యున్నదానపెజననమరణము । లున్నవగునుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౯ యెంతజెప్పిననీకుమూలం । బింతయైననులేకవచ్చిన
గంతకంబువెగురునిచేనిజ । మంతదెలిసెనికన్ ॥ఆత్మా
౧౦ విన్నవఅనుమానభూతము । వినుబట్టిదిప్పుచున్నది
పన్నుగనుగురుకరుణసోకితె । పారిపోవుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౧ తన్నెరుంగనివివిధవిద్యల । న్నియోనేర్చితివిగనివక
టన్నవిలువకయడవిగాచిన । వెన్నెలాయసుమీ ॥అత్మా॥
౧౨ పుట్టితివిసకృతస్వబుద్ధిగ । బటితివిగురుమూర్తిచరణము
పట్టువిడవకపోతివాని । కష్టములుదొలుగున్ ॥ఆత్మా॥
౧౩ వాదభేదములేదునిరతము । ద్వాదశాక్షరితరచుచుంటివ
లేదుజన్మముమళ్లియగగురు । బోధదెలియుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౪ షోడశాక్షరిమంత్రమెప్పుడు । చూడుగుర్తెరిగేశరీరము
తోడబ్రహ్మభ్రాంతియనెటిన । వాతమునిగెసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౫ అందమగుపొన్నాలరాజ । యార్యచరణముపూజసలిపి
శందముక్తులులేనిబోధను । బొందవలెనుసుమీ ॥ఆత్మా॥
౧౬ కలలొనెక్కడలేకవచ్చిన । కలిమివేయనివీరచారికి
దెలిపినాడటమాటిమాటికి । తెలివిబొందుసుమీ ॥ఆత్మా॥